

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Josse, izvolite. Iimate
2 riječ. Rekli ste jučer da Vam treba još 15-ak minuta.

3 G. JOSSE: [simultani prevod] Da. Točno, časni Sude.

4 Unakrsno ispituje g. Josse: [nastavak]

5 P: Gospodine Joseph, mi ćemo danas započeti sa dokaznim predmetom 6D30,
6 a to je sporazum na koji ste se pozivali tijekom svojeg iskaza.

7 Dakle, dokument je ovdje. Treba na brzinu pogledati početak. Dakle,
8 "Sporazum o razoružanju vojno sposobnog stanovništva u enklavi Žepa". Tu stoji:
9 "Danas, 25. jula 1995. sljedeći sporazum je postignut između Rajka Kušića s
10 jedne strane i Hamdije Kolaka s druge strane u prisutnosti Simona Dudnika kao
11 predstavnika UNPROFOR-a."

12 I tu se dalje govori o uvjetima ovog sporazuma.

13 Konkretno, da pogledamo jedan dio toga. Jeste li ikada ranije vidjeli
14 ovaj sporazum?

15 O: Moguće da sam ga u prošlosti vidio, no ovo je po prvi put da ga vidim
16 u vrlo dugom vremenu, ako sam ga uopće vidio. Moguće da sam vidio nacrt ovog
17 sporazuma koji smo sastavili David Harland i ja. Odnosno, mi smo radili na
18 različitim nacrtima to sporazuma. Ali ništa me ovdje ni na što u ovom trenutku
19 ne podsjeća.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Oprostite, gospodine Josse, što Vas
21 prekidam. Možete li reći tko je Hamdija Kolak?

22 SVJEDOK: [simultani prevod] Pa pretpostavljam da su mislili na Torlaka,

23

24

25

26

27

28

29

30

1 a ne na Kolaka. To je sve što mogu pretpostaviti.

2 G. JOSSE: [simultani prevod] Nije na meni da svjedočim, ali mislim da je
3 ovo pretpostavka koju možemo sa priličnom sigurnošću prihvatiti.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Thayer.

5 G. THAYER: [simultani prevod] Časni Sude, možda bi moj uvaženi kolega
6 mogao pokazati svjedoku drugu stranicu kako bi se vidjelo da tu stoji jedan
7 drugi datum i bilo bi možda dobro da svjedok vidi cijeli dokument.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ja sam svoje pitanje postavio, jer bez
9 obzira tko je *prima facie* ovaj Kolak, ako je on ovo potpisao moramo imati na umu
10 da je to... da je on ovdje preuzeo obveze za osobu koja je u to vrijeme bila na
11 čelu snaga Armije BIH.

12 G. JOSSE: [simultani prevod] Točno. Sud je već čuo od ovog svjedoka u
13 vezi s tim poteškoćama, a ubrzo ćemo čuti nešto više o tome i od gospodina
14 Smitha i trebamo imati to na umu.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, zato i pitam tko je taj gospodin
16 Kolak?

17 G. JOSSE: [simultani prevod]

18 P: Gospodine Joseph, ako pogledate drugu stranicu, vidjet ćete da ovdje
19 se čini da je to potpisao gospodin Torlak, između ostalih. I tu stoji jedan
20 drugi datum, odnosno 24. juli. Trebali bismo se malo spustiti u tekstu.

21 O: Oprostite, mogu li zamoliti da dobijem jednu kopiju na papiru kako
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 bih mogao vidjeti taj dokument, a ne samo na ekranu.

2 P: Možete. Nije moja kopija, koju ću Vam sada dostaviti, nije označavana
3 tako da možete se poslužiti njome.

4 O: Zahvaljujem.

5 G. JOSSE: [simultani prevod] Imam zapravo još samo jedno dodatno
6 pitanje, ali dopustit ću svjedoku da pročita dokument.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Joseph, kada ste gotovi sa
8 čitanjem, molim Vas da nam to i kažete.

9 SVJEDOK: [simultani prevod] Da, gospodine.

10 /.../

11 U redu.

12 G. JOSSE: [simultani prevod]

13 P: Iz onoga što ste već kazali slijedi da ovaj dokument nitko nije odbio
14 26. jula kada ste se Vi vratili u enklavu?

15 O: Ja se svakako toga ne sjećam. Ako bih mogao reći još nekoliko stvari
16 sad nakon što sam pročitao ovaj dokument. Ovdje su strojopisno upisana imena,
17 ali nema potpisa.

18 P: Neću to komentirati jer Sud je već nešto čuo o tome iz drugih izvora.

19 O: Razumijem.

20 P: No što se tiče mogeg pitanja, Vi se ne sjećate da je puno ljudi Vama
21 pokazivalo taj dokument?

22 O: Ne, gospodine.

23 P: A osobito se nije govorilo ništa o paragrafu 4 gdje se govori o

24

25

26

27

28

29

30

1 povratku oružja i blokadi UNPROFOR-a.

2 O: Ne. Toga se uopće ne sjećam, gospodine. I moram dodati da u paragrafu
3 5 vrlo neuobičajeno stoji, ako je to doista sastavljao UNPROFOR, da će se oružje
4 predati predstavnicima VRS-a, što je vrlo neuobičajeno jer se u svim ovakvim
5 ugovorima uvijek govorilo o UNPROFOR-u kao strani koja preuzima oružje.

6 P: Znatiželjan sam pa ću Vas pitati, da li znate tko je gospodin Dudnik?

7 O: Ne. Ne znam to ime. Ne mogu se sjetiti tog imena. Možda sam ga i sreo
8 ali 12 godina kasnije ne sjećam se tog imena.

9 P: Pa reći ću Vam da Vam pomognem da je on bio zapovjednik Ukrajinskog
10 bataljuna.

11 O: To je sasvim moguće.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Oprostite, gospodine Josse, ali htio
13 bih postaviti još jedno pitanje. Palo mi je napamet sada kada ste rekli da smo
14 čuli i druge iskaze u vezi s ovim dokumentom, a u tim prilikama nisam postavio
15 to pitanje.

16 Ako pogledate verziju na B/H/S-u ovog dokumenta, to biste trebali imati
17 također na svojem monitoru, i pogledajte paragraf 5. Ovdje stoji VBS. Da li je
18 tu greška u pisanju?

19 G. THAYER: [simultani prevod] Časni Sude, mislim da mogu to objasniti.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Verzija na B/H/S-u jest prijevod ovog dokumenta, bilo prijevod prevoditelja
2 Tužiteljstva ili prevoditeljske službe. Dakle, ovo je prijevod engleskog
3 dokumenta koji smo maloprije gledali. Drugim riječima, verzija na B/H/S-u nije
4 verzija koja je u to vrijeme sastavljena, nego jednostavno prijevod dokumenta na
5 engleskom za koji smatramo da je u tom trenutku bio pisan, dakle, izvorno na
6 engleskom.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, ali meni je zapelo za oko zapravo
8 nešto drugo, jer akronim BSA koristili su predstavnici UNPROFOR-a i druge
9 jedinice.

10 G. THAYER: [simultani prevod] Da, časni Sude. Ja mislim da je tu došlo
11 do pogreške u pisanju.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U engleskoj verziji se koristi akronim
13 BSA, a ne VRS. Da li bi to moglo možda upućivati na činjenicu da to nije
14 sastavila srpska strana nego UNPROFOR?

15 SVJEDOK: [simultani prevod] Da li je Vaše pitanje da zato što se koristi
16 akronim BSA...

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pa, jer dokument kojeg bi sastavio VRS
18 ne bi koristio taj akronim.

19 SVJEDOK: [simultani prevod] Da, to je potpuno moguće da se to upravo i
20 dogodilo.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Oprostite, gospodine Josse. Ispričavam

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 se. Izvolite, možete nastaviti.

2 G. JOSSE: [simultani prevod] Sve je uredu, časni Sude.

3 P: Ja bih sada zamolio da pogledamo jedan drugi dokument. To je 6D31 /u
4 engleskom transkriptu: "6D131"/. Tema je potpuno druga. Ovo je jedan članak koji
5 smo pronašli na internetu i ovdje se Vi navodite kao autor. On je navodno
6 objavljen u *Washington Postu*. Nosi datum od 10. jula 2005, pod naslovom
7 "Promatrači masakra". Mogu li potvrditi da ste se Vi pojavili s ovim tekstom u
8 *Washington postu*?

9 O: Točno.

10 P: To je napisano nakon što je otkriven video o Škorpionima?

11 O: Točno.

12 P: Vi ovdje iznosite neke kontekstualne informacije u vezi s videom i
13 događajima u Srebrenici, i na prvoj stranici to stavljate u kontekst
14 suvremenijih događaja, osobito onoga što se događa u Darfuru. Je li tako?

15 O: Točno. I pozivam se ne na razmjere situacije nego na prisutnost
16 međunarodnih snaga kojih u Darfuru nema, odnosno nije ih bilo, a u Srebrenici su
17 bili na licu mjesta. Dakle, to navodim radi kontrasta.

18 P: Moram biti selektivan u vezi s ovim dokumentom zbog vremena, ali
19 molit ću da pogledamo dno stranice. Pročitat ću posljednji pasus: "Ja sam o tim
20 pitanjima razmišljao više nego o drugima. Ja sam služio kao dužnosnik civilnih
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 poslova UN-a u Bosni tri i pol godine. Moji kolege i ja prihvaćali smo valove
2 žena i djece koji su protjerani iz Srebrenice prije no što su ubijeni njihovi
3 muževi, braća, sinovi.

4 Našao sam se u susjednoj enklavi Srebrenice, dakle u Žepi, lice u lice s
5 Mladićem koji je bio arhitekt masakra. Dok su njegove snage završavale s klanjem
6 u Srebrenici, on se okrenuo prema muslimanskim muškarcima u Žepi. Muslimanski
7 zapovjednik, pukovnik Avdo Palić, spasio je svoje vojnike sakrivši ih u šumama
8 dok je on ostao pregovarati s Mladićem. Jedan kolega i ja to smo promatrali,
9 protestirali, ali uzalud i Palića su zarobili srpski vojnici i odvezli ga iz
10 naše baze UN-a koja je pala. Najvjerojatnije su ga ubili.

11 Zbog ovog iskustva i mojeg osjećaja odgovornosti prema Paliću, ja i
12 dalje postavljam pitanja kako smo mogli dopustiti da se dogodi Srebrenica i
13 zašto ne sprječavamo da se dogode druge tragedije?"

14 I nije li točno, to ste nam kazali i jučer, da i dalje osjećate
15 odgovornost u vezi sa onim što se dogodilo s gospodinom Palićem?

16 O: Točno. Ja sam pokušavao pomoći njegovoj ženi tako da skrenem
17 pozornost međunarodne javnosti na te činjenice.

18 P: Vi ste kazali kako Ujedinjeni narodi su manje zainteresirani za
19 novac, a da ih više interesira obaviti pošten posao, no da to nije relevantno za
20 ovaj slučaj. Osim toga, velika većina koji su motivirani svojom željom da učine
21 nešto dobro još uvijek vide da su njihova načela poništena i da ih se dovodi

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 u pitanje s obzirom na lojalnost organizaciji. Stalno se dovodi u pitanje
2 lojalnost organizaciji i zaštiti neutralnosti UN-a i ozbiljnog djelovanja na
3 terenu. /kako je prevedeno/

4 Da li je to objektivan pristup ovom problemu?

5 O: Da. Ja u to vjerujem i ako želite za to koristiti vrijeme Suda, ja ću
6 Vam vrlo rado objasniti zašto mislim da je to točno tako. I ako bi to zanimalo
7 sud ili bilo koju stranu u postupku, ako pogledate izvještaj UN-a o Srebrenici
8 vidjet ćete da se mnoge stvari ovdje prihvaćaju. Slično je i sa bivšim glavnim
9 tajnikom UN-a, Kofi Annanom koji je u to vrijeme bio na čelu istražne komisije,
10 koji je i sam prihvatio da je došlo do mnogih grešaka. I vidjet ćete da čak i
11 moji stavovi ovdje u *Washington Postu* su reduciraniji u odnosu na ono kakvi su
12 bili doista službeni stavovi u vezi s ovim pitanjem.

13 P: "Treći i najmanje shvaćeni čimbenik u kolektivnoj pasivnosti prema
14 tom zlu je prevladavajući tabu protiv toga da se postane emotivan u vezi sa
15 smrću i tragedijom. Iako uvijek postoji rizik da se na brzinu donesu sudovi i da
16 to zamuti jasnu sliku o situaciji, mnogo je veći rizik da se potpuno klinički
17 odmaknemo od problema. Ako ne postoji empatija za žrtve , vrlo je moguće da se

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 osoblje organizacije nađe u situaciji da mora prihvaćati birokratski pristup
2 stvarima."

3 Da li je to ono za što Vi smatrate da se dogodilo i u vezi sa Žepom 20.
4 jula 1995.?

5 O: Točno tako. Sve se to odnosilo i na Srbe u Krajini i na bilo koju
6 ranjivu manjinu. Ako se Vi previše udaljite od problema, onda potpuno
7 zaboravljate na patnje. Ako ste jednako zabrinuti za patnje Srba, bez obzira
8 jesu li oni na Kosovu ili u Krajini, ili na nekom drugom mjestu, kao što ste
9 zabrinuti za patnje Muslimana u ovim enklavama, ili Hrvate na nekom drugom
10 mjestu, dakle, ako ste potpuno jednako zabrinuti za patnje, za ljudske patnje,
11 bez obzira na njihovu etničku pripadnost i ako činite sve što možete da biste to
12 umanjili, onda obavljate pošteno svoj posao. Ali, ako ste opsjednuti
13 pretpostavkom neutralnosti, a to je ono što se dogodilo Ujedinjenim narodima,
14 onda to postaje glavno načelo i Vi ne možete obavljati svoj posao - jer s jedne
15 strane Vi morate održavati neutralnost, a sa druge strane imate izvještaje sa
16 terena koji su često puta i pretjerani. I to je situacija koja je vladala u
17 Bosni i u tom seminalnom izvještaju o Srebrenici Ujedinjenih naroda govori se
18 upravo o tim problemima.

19 P: Pa ovi Vaši jasni stavovi donekle bacaju svjetlo na objektivnost
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Vašeg prikaza događaja koje ste nam upravo iznijeli?

2 O: Naravno, to je Vaše mišljenje. Ja ne dijelim to Vaše mišljenje.

3 Naravno, Vi tvrdite da je moja memorija selektivna i da nije potpuno objektivna,
4 i to Vaše mišljenje sasvim sigurno dijele i ovdje optuženi koji sjede u sudnici.
5 Ali ću Vam reći što je meni rekao jedan bosanski srpski general na jednom
6 sastanku na aerodromu 1993. On mi je rekao: "Znate, Vi dolazite ovamo Vi ne
7 vidite tko je sve započeo, Vi vidite samo situaciju o tom trenutku."

8 I to je ono što Vam ja pokušavam objasniti. Ja sam došao u onom trenutku
9 u kojem sam došao. Ja sam svjedočio o onome čemu sam svjedočio i ja ovom sudu
10 govorim o onome čega se sjećam. Tu sasvim sigurno, evo, nema elemenata o tome da
11 je bilo napada na UNPROFOR, na Bošnjake i na Srbe. Ja o tome nisam govorio zato
12 jer se toga ne sjećam. Ja se ne sjećam da su meni oficiri Ukrajinskog bataljuna
13 o tome govorili, da su se na to tužili. Ja se zapravo uopće ne sjećam da je
14 uloga Ukrajinaca u ovoj operaciji bila od ikakvog značaja. To smo mi radili, oni
15 su nam pružili određenu pomoć, ali to je bila naša misija. Dakle, ako Vi to
16 želite reći, gospodine - ne, ja se sa Vama ne slažem i pokušavam ostati vjeran
17 svojoj svečanoj izjavi i govorim ono čega se sjećam. I to je sve što Vam mogu
18 reći.

19 P: Na kraju, želeo bih da Vam iznesem sledeće: Vi se slažete sa

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 sledećim zar ne, da kako bi se prošlo kroz te mutne vode bosanskog rata, to nije
2 nešto što iziskuje traženje ko je bio namerno nečasan, već pokušavati da se
3 izbegne da budete obmanuti. To važi ne samo za brojne borce već i za one koji su
4 došli s dobrim namerama pokušavajući da uspostave mir. Ukratko, gospodine
5 Joseph, ja iznosim da ste Vi krivi zato što ste sami sebe obmanuli. Da li se
6 slažete s time?

7 O: /prevod engleskog transkripta: "Šta mogu reći? Bio sam tamo."/

8 G. JOSSE: [simultani prevod] Hvala, čuo sam prevod. Nemam više pitanja.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. Imam na spisku još tri branioca
10 koji žele da unakrsno ispituju. Najpre gospođa Fauveau koja traži jedan sat,
11 zatim gospodin Ostojić, 45 minuta i gospodin Živanović, 20 minuta.

12 Gospođu Fauveau, izvolite.

13 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

14 Unakrsno ispituje gđa Fauveau:

15 P: Gospodine, ja sam Nataša Fauveau Ivanović i branim generala Miletića.
16 Najpre bih želela da Vam postavim nekoliko pitanja o Tuzli. Prekjuče ste rekli
17 da autobusi koji su stigli sa izbeglicama u bazu u Tuzli nisu bili u pratnji
18 UNPROFOR-a. Da li je to tačno?

19 O: Koliko se sećam, tako je bilo.

20 P: Ni u jednom trenutku, kada su te izbeglice stizale iz Srebrenice,
21 odnosno iz Potočara, Vi niste bili na liniji razgraničenja između muslimanskih i
22 srpskih snaga, zar ne?

23 O: Ne. Bio sam u avio-bazi u Tuzli.

24 P: Da li znate da su izbeglice izlazile iz srpskih autobusa na liniji

25

26

27

28

29

30

1 razgraničenja i onda pešice nastavljali do Tuzle, ali da ti autobusi koji su
2 došli u bazu nisu imali nikakve veze sa Srbima?

3 O: Možda je tako bilo. Možda sam to tada znao. Kladanj je bilo mesto
4 prelaska, tako da je to tačno. Da razjasnim: ono što sam hteo da kažem je da
5 nije bilo pratnje UNPROFOR-a od Srebrenice ili Potočara do Kladnja. Činjenica da
6 su se ukrcali u autobuse UNPROFOR-a ili neke druge, naravno, ni jedan srpski
7 vozač nije mogao da od Kladnja dalje ide do Tuzle. Naravno, da je morao doći do
8 nekog transfera u Kladnju. Ako se dobro sećam, tu je bilo to mesto gde su
9 prelazili.

10 P: Ali Vi niste bili u Kladnju i ne znate da li su vozila UNPROFOR-a
11 stigla sa srpskim autobusima do Kladnja, zar ne?

12 O: Ja nisam bio u Kladnju, ali koliko sam ja shvatio to nije bila
13 evakuacija iz Srebrenice ostvarena uz pomoć UNPROFOR-a.

14 P: Dakle, Vi ne možete ovde pod zakletvom reći da ste Vi videli kako su
15 autobusi stigli bez srpske pratnje. Vi o tome zapravo ništa ne znate. Da li se
16 slažete? Govorim o autobusima koji su došli u Kladanj.

17 /.../

18 Htela sam da kažem, bez pratnje Ujedinjenih nacija, dakle, do Kladnja.

19 O: Ja nisam bio očevidac kada su stigli u Kladanj. To je tačno. Nisam
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 bio tamo. Ja sam mislio da sam to već objasnio Sudu.

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak, gospođo Fauveau. To
3 prihvatam kao Vaše objašnjenje. Međutim, da li ste u bilo kom trenutku primili
4 izveštaje od onih koji su bili u pratnji, u UNPROFOR-ovoj pratnji ili Vašoj
5 pratnji u pogledu toga da li je obavljen prevoz tih civila?

6 SVJEDOK: Mislite da li smo dobili objašnjenje da je to posljednji
7 autobus i da neće biti drugih autobusa ili šta?

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne. Ono što hoću da kažem je da ste Vi
9 svakako odigrali određenu ulogu kada ste dodelili pratnju koja je pratila neke
10 od autobusa.

11 SVJEDOK: Ja lično?

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da.

13 SVJEDOK: Ne, ja lično ne. Ja sam bio u avio-bazi i ja sam trebao da
14 pomažem pri prijemu tih izbeglica koji su dolazili u talasima. Mi smo bili u
15 bazi u Tuzli. Nismo bili Kladnju i nismo nikakvu ulogu odigrali kad je reč o
16 njihovom dolasku od Kladnja do Tuzle.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pa, ko je bio zadužen za to?

18 SVJEDOK: Pretpostavljam da je to bila vojna operacija u Tuzli. Tamo su
19 Holanđani vodili te stvari. Možda su i Francuzi jer je u području Kladnja bilo i
20 francuskih vojnika također, tako da je moguće da su za to bili zaduženi
21 Francuzi. Ne znam više, žao mi je.

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod]

2 P: Gospodine, Vi ste delimično već odgovorili na ovo pitanje, ali da li
3 znate da li su Ujedinjene nacije ili UNHCR ili bilo koja druga međunarodna
4 organizacija poput Crvenog krsta pokušali da odu u Kladanj i da otprate
5 izbeglice od Kladnja do Tuzle?

6 O: Svakako je bio prisutan UNPROFOR kad se išlo od Kladnja nadalje. Kada
7 sam ja maločas govorio, govorio sam o dolasku od Srebrenice do Kladnja. Tako da
8 mora da je bio UN, verovatno UNHCR, dakle kad su išli od Kladnja. Ali, Kladanj
9 je takoreći već avio-baza u Tuzli tako da je to područje gdje je UN bio aktivan
10 i dejstvovao. Nama nije bilo dozvoljeno da dejstvujemo na teritoriji Republike
11 Srpske tokom rata.

12 P: Gospodine, neću se sada sporiti s Vama s tim u vezi, ali kad je reč o
13 toj konkretnoj situaciji, Vi ste svakako mogli da odete do mesta gde su srpske
14 snage ostavile te izbeglice, zar ne?

15 O: Ja lično?

16 P: Ne, ne Vi lično, ali pripadnici Ujedinjenih nacija.

17 O: Naravno da je osoblje UN-a bilo u Kladnju. Naravno. Ali to je već sa
18 druge strane linije sukoba.

19 P: Juče ste govorili o jednom sporazumu o demilitarizaciji Žepe koji ste
20 predložili u julu 1995. godine. To je bilo na 31. stranici jučerašnjeg
21 transkripta. Nije li tačno da u julu 1995. godine Žepa je trebala da bude
22 demilitarizovana već odavno?

23 O: To je tačno. Prvobitno je bilo zamišljeno da sve te bezbedne zone
24
25
26
27
28
29
30

1 budu demilitarizovane.

2 P: A UNPROFOR i Vi lično, Vi ste 1995. godine znali da Žepa nije
3 demilitarizovana, zar ne?

4 O: Ukoliko je tamo bilo borbi... Da kažem, Žepa nije bila nešto čime sam
5 se ja bavio dok nisam dobio to konkretno zaduženje. Možda smo znali, ali tačan
6 broj komada oružja ili tako nešto nismo znali. Ali, mogli smo da pretpostavimo
7 da nije demilitarizovana.

8 P: Kada kažete "mi", na koga mislite?

9 O: Mislím na UNPROFOR i ja sam to također verovatno znao, ali time se
10 nisam bavio dok nisam dobio to konkretno zaduženje. Pretpostavljam da se u
11 UNPROFOR-u uopšteno znalo da Žepa nije demilitarizovana.

12 P: Shvatam da se Vi lično niste time bavili, da Vam to nije bio glavni
13 zadatak, ali UNPROFOR - i sada govorim uopšteno o UNPROFOR-u u Bosni - UNPROFOR
14 je imao obavezu da nadgleda demilitarizaciju i da se postara da se
15 demilitarizacija zaista i poštuje i vrši. Zar ne?

16 O: Mislím da je to tačno. Ja sada pokušavam da se prisetim. Nemam na
17 uvidu rezolucije UN-a. Bilo ih je više počev od 1993. Ja sam neke od tih
18 rezolucija mogao čak i napamet da Vam citiram nekada, ali koliko se sećam
19 tražila se demilitarizacija i UN je imao na osnovu njih ovlašćenje da zatraži
20 napad NATO-a kako bi "odvratio" napade i tako dalje, i tako dalje.

21 P: A zašto se o demilitarizaciji Žepe govorilo tek u julu 1995. budući
22 da je ona morala da bude demilitarizovana još u maju 1993.?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: To je vrlo interesantno pitanje. Ne bih mogao da Vam dam potpun
2 odgovor ali to je iziskivalo saradnju UN-a s obema stranama i morali biste o
3 tome da govorite sa drugima, poput generala Smitha da utvrdite gde nije došlo do
4 te potrebne saradnje.

5 Kao što sam rekao, mi smo imali vrlo malo pristupa Republici Srpskoj
6 uključujući tim izolovanim enklavama. Koliko je meni poznato nikada nije bilo
7 prisustva službenika civilnih poslova Žepi. Imali smo veoma ograničen pristup
8 drugim enklavama. I početkom 1993. godine u Srebrenici general Morillon je
9 pokušao da izvrši demilitarizaciju Srebrenice, a za uzvrat je nuđena zaštita
10 UNPROFOR-a. Ali bi mnogi drugi mogli da govore mnogo više i da kažu mnogo više o
11 tome zašto ti naponi o demilitarizaciji nisu imali tolikog uspeha i u čemu je
12 relativna odgovornost strana u tom neuspehu.

13 P: Da li sam Vas dobro shvatila kada kažete da iz Vašeg odgovora
14 proizilazi da demilitarizacija nije bila učinjena ili nije mogla da se učini
15 zato što Vam Srbi nisu omogućavali pristup enklavama?

16 O: Ne, niste dobro shvatili šta sam ja rekao. Ja kažem da ja nisam
17 najbolja osoba koja bi mogla da Vam kaže zašto ti naponi o demilitarizaciji nisu
18 ostvareni. Ja Vama kažem da između ostalih faktora koji su komplikovali stvari,
19 mi, UNPROFOR, imali smo vrlo ograničeni pristup Republici Srpskoj bilo gde u
20 Republici Srpskoj. Tako da je moguće da ima ograničenje u pogledu toga koliko mi
21 znamo, ali mogu da Vam kažem da ja nisam najbolja osoba koja bi mogla da Vam
22 objasni koja je odgovornost strana u pogledu toga zašto ti naponi da se ostvari
23 demilitarizacija nisu imali više uspeha.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Predlog demilitarizacije o kojem ste juče govorili, da li se sećate
2 kome ste u julu 1995. godine podneli taj predlog?

3 O: Koliko se sećam, a mislim da je to zabeleženo u dokumentima, mi smo
4 to prosledili našim nadležnima, uključujući i Zagrebu. Imali smo nezvanične
5 razgovore o tome i znam da u jednom dopisu piše da sam o tome razgovarao sa
6 generalom Tolimirom. I vrlo je moguće da smo imali nezvanične razgovore i sa
7 bošnjačkom stranom o tome. Ali, zvanično dokument je prvi put počinjen
8 /?podnesen/ i počinjen je navviše duž našeg lanca komandovanja u UNPROFOR-u.

9 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Želela bih sada da pokažem svedoku
10 dokazni predmet 5D413.

11 P: Gospodine, možete li mi potvrditi da je ovo memorandum Davida
12 Harlanda od 21. jula 1995.?

13 O: Da, zaista se čini da jeste.

14 P: Molim da pogledamo drugu stranicu, poslednji pasus.

15 Gospodine, da li se u ovom pasusu doista govori o neformalnom razgovoru
16 s generalom Tolimirom u kojem ste Vi njemu govorili o prijedlozima u vezi s
17 demilitarizacijom?

18 O: Da. Ovdje se govori o jednom sastanku na kojem smo najvjerojatnije to
19 pokrenuli i on je pokazao za to interes.

20 P: Dakle, iz ovog dokumenta proizlazi da general Tolimir nije odbio taj
21 prijedlog?

22 O: Da. To je tačno. Međutim, ne znam da li smo mu pokazali kopiju, a kao
23 što Vi vidite iz Vaše kopije dokumenta ključna odredba ovog prijedloga u vezi s

24

25

26

27

28

29

30

1 demilitarizacijom bila je uloga NATO-a u smislu zračnih napada. I mi smo sasvim
2 jasno tamo naveli da ako Bošnjaci odbiju taj sporazum, odnosno ako odbiju u
3 potpunosti sprovesti taj dogovor, onda će se njih smatrati odgovornima u smislu
4 pokretanja zračnih napada NATO-a. To je bio naš napor. To je ono što smo mi
5 pokušavali učiniti i to je postojalo kao mogućnost prema rezolucijama Vijeća
6 sigurnosti.

7 P: Ja bih Vam sada željela pokazati dokument 5D416. Ovo je također
8 dokument Ujedinjenih naroda, memorandum Davida Harlanda, vidimo od 23. jula
9 1995.

10 O: Da, tačno.

11 P: Molim da se pokaže druga stranica dokumenta. Molim da se prikaže
12 drugi pasus.

13 /nečujno/ ... koji započinje riječima "otprilike u 2 sata poslijepodne".

14 /.../

15 O: Da, gospođo.

16 P: Je li tačno da prema ovom pasusu Vi ste dugo razgovarali s gospodinom
17 Bulajićem i Vi ste sa njim razgovarali također o tom prijedlogu
18 demilitarizacije?

19 O: Da. Prema ovome što ovdje stoji, to je tačno i vjerujem da je tome
20 doista bilo tako.

21 P: A taj gospodin Bulajić također se nije protivio demilitarizaciji, to
22 u svakom slučaju nije odbio?

23 O: Prema ovom tekstu, ovom memorandumu za koji ja vjerujem da je tačan,
24 on se nije protivio. Čini se da je za to pokazao određeni interes i ja mislim da
25 je to tačno, da je ovo ispravan prikaz onoga što se dogodilo.

26

27

28

29

30

1 P: Gospodin Bulajić bio je predstavnik civilnih vlasti Republike Srpske,
2 on nije bio vojnik?

3 O: Koliko se sjećam, to je tačno.

4 P: Što se tiče situacije u Žepi i tih pregovora, jeste li znali tko je
5 doista rukovodio tim pregovorima sa srpske strane? Jesu li to bile vojne ili
6 civilne vlasti? I molim Vas da mi odgovorite samo ako znate što je odgovor.

7 O: Ne mogu to sa sto postotnom sigurnošću reći. Ako je to uvjet da Vam
8 dam odgovor, onda Vam taj uvjet ne mogu ispuniti.

9 P: Vratimo se na Vaš prijedlog o demilitarizaciji. Čini se iz dva
10 dokumenta koje smo upravo vidjeli da se Srbi, i oni iz civilnih struktura i oni
11 iz vojnih struktura, nisu doista protivili tom prijedlogu o demilitarizaciji.
12 Znate li Vi zašto taj prijedlog na kraju nije ispunjen?

13 O: Gospođo, da li Vi govorite o našem prijedlogu za demilitarizaciju?

14 P: Da, gospodine.

15 O: Ja ću Vam vrlo rado odgovoriti na to pitanje. Ja ovdje mogu reći da
16 sa priličnom sigurnošću mogu dati svoj odgovor. To ni na koji način se nije
17 riješilo zato što se potpuno jasno u tom prijedlogu govori o odredbi u vezi s
18 NATO-om, odnosno upotrebom zrakoplovnih snaga NATO-a. I to je najvećim dijelom
19 bio razlog zašto to nije realizirano. To je bilo prezentirano srpskoj strani

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 i ja mislim da srpska strana to nije mogla prihvatiti s obzirom na tu odredbu.
2 Oni su mogli biti zainteresirani, odnosno, najvjerojatnije jesu bili
3 zainteresirani za demilitarizaciju, ali nisu smatrali dobrodošlim ovaj prijedlog
4 u vezi sa jasnom odredbom upotrebe NATO-ovih zrakoplovnih snaga.

5 P: Vi govorite o tome da Srbi možda to nisu prihvatili zbog prijedloga u
6 vezi sa zrakoplovnim snagama NATO-a. No, to je zapravo Vaša spekulacija jer
7 nikada do te finalne faze u pregovorima nije niti došlo. Prema tome, nikada
8 nitko to nije jasno odbio.

9 O: Da. To je točno. Možete reći da je ovdje riječ o obaviještenoj
10 spekulaciji.

11 P: No, u svakom slučaju, UNPROFOR, odnosno Ujedinjeni narodi su bili ti
12 koji su zaustavili taj projekt u vezi s demilitarizacijom. Da li se s time
13 slažete?

14 O: Koliko ja znam, da. No, ako imate svjedoka koji su iz viših struktura
15 UNPROFOR-a bilo bi bolje s njima o tome razgovarati. Mislim da je situacija u
16 vojnom pogledu toliko brzo napredovala da je mogućnost provedbe prijedloga o
17 demilitarizaciji jednostavno prestala biti realna, tako da smo onda proveli
18 evakuaciju.

19 P: Zahvaljujem. Sada bih Vam htjela pokazati dokument 6D133, koji ste
20 već imali prilike vidjeti već jučer. Gospodine, jučer kada ste vidjeli ovaj
21 dokument, Vi ste kazali da je moguće da borbe o kojima se u dokumentu govori, da

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 su to bile borbe koje ste čuli dok ste bili na promatračkom mjestu 2, 20 jula
2 1995. Sjećate se da ste nam to jučer kazali?

3 /.../

4 O: Čitam ponovno Vaše pitanje jer nisam Vas na trenutak slijedio.

5 P: Možda nisam bila potpuno jasna pa nije bio jasan niti prijevod.

6 Dakle, jučer ste kazali da borbe na koje se odnosi ovaj dokument su možda bile
7 doista borbe koje ste Vi čuli kada ste bili u Žepi 20. jula 1995.?

8 O: Kao što mislim da sam jučer kazao, da. Moguće je da je to bio dio tih
9 borbi. To je potpuno moguće.

10 P: To je dokument ukrajinske jedinice i jučer ste iskazali određenu
11 sumnju u točnost nekih pojedinosti u tim dokumentima. No u vezi s ovim
12 konkretnim dokumentom, imate li bilo kakvih sumnji što se tiče točnosti
13 informacija koje se prenose u ovom dokumentu?

14 O: Da li bih mogao, molim Vas, vidjeti cijeli dokument? Pa tu se
15 jednostavno navodi da su borbe započele. Ja ne mogu provjeravati točno vrijeme
16 koje se ovdje navodi, no što se tiče činjenice da su započele borbe - da. Ja ne
17 mogu ništa govoriti o tome jesu li se doista koristila sredstva koja se ovdje
18 spominju.

19 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Niste vidjeli iduću stranicu.

20 SVJEDOK: [simultani prevod] U redu. Da, ovdje ništa ne stoji na toj
21 stranici. Ako se Vaše pitanje odnosi na to da li ovaj dokument kaže da je tog
22 dana bilo borbi i da sam ja možda to čuo, onda da. Ali da li je ovo potpuni
23 prikaz situacije i da li su korištena samo sredstva koja se ovdje koriste, onda

24

25

26

27

28

29

30

1 Vam o tome ne mogu ništa reći. Ali, moguće je da je ovo dio borbi, o kojima se
2 ovdje govori, koje smo i mi čuli.

3 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod]

4 P: U ovom dokumentu se ne govori samo o tome da su borbe započele između
5 Vojske Republike Srpske i Armije BiH uz korištenje određenih sredstava. Ja Vam
6 to pitanje postavljam zato što ste jučer također rekli na samom početku Vašeg
7 jučerašnjeg iskaza da su izvori vatre koje ste čuli bili sa srpskih pozicija. A
8 Vi jučer u svojem iskazu uopće niste spomenuli Armiju Bosne i Hercegovine.
9 Slažete li se s time da ono što ste čuli nisu bili samo hici, odnosno otvaranje
10 vatre, sa strane Vojske Republike Srpske, nego da ste čuli razmjenu vatre s obje
11 strane?

12 O: Gospođo, ja ću ponoviti ono što sam Vam ranije rekao u vezi s onim
13 što je rekao srpski general. Mogli ste vidjeti samo dio događanja. Ja Vam mogu
14 svjedočiti samo o onim stvarima koje sam vidio i kojima sam svjedočio. Žao mi je
15 što ja ne mogu svjedočiti o aktivnostima Armije. Jednostavno ne mogu. Ja ne mogu
16 reći što oni jesu ili nisu činili. Ja Vam mogu reći samo ono što sam vidio. Ja
17 sam bio na promatračkom mjestu 2, koje je bilo pod kontrolom Srba. I to je
18 jedino o čemu ja mogu svjedočiti. Ja sam siguran da Vi možete pronaći svjedoke
19 koji će Vam moći dati znatno bolje iskaze o tome što je u to vrijeme radila
20 Armija. Potpuno je moguće, ja to dopuštam, da je tu došlo do razmjene vatre. Ali
21 Vam jednostavno moram reći da ja kao svjedok o tome ne mogu svjedočiti.

22 P: Gospodine, kada ste bili tamo, kako ste mogli utvrditi da je izvor
23 vatre sa srpskih položaja?

24 O: Potpuno je moguće da smo čak i vidjeli otvaranje vatre. Vi mene
25
26
27
28
29
30

1 pitate o događajima od prije 12 godina. Ali mi smo vidjeli položaje oruđa i bilo
2 nam je jasno da sa tog povišenog položaja na kojem smo se mi nalazili, da se taj
3 položaj potpuno nalazio pod kontrolom srpske vojske. Tamo je bilo različitog
4 oružja i oruđa i različitih vozila. Ne mogu Vam točno reći što 12 godina
5 kasnije, ali meni je bilo potpuno jasno da je to bilo pod kontrolom srpske
6 vojske koja je tamo bila prisutna u velikoj mjeri.

7 I s obzirom na to gdje smo se mi nalazili, nama je zvučalo, iako je
8 poznato da se mnoge stvari ne mogu točno odrediti na osnovi sluha, nama se
9 činilo da je riječ o otvaranju vatre sa tih položaja. I ništa mi nismo imali
10 nikakve indikacije sa srpske strane da dolazi neka vatra na te položaje. Nismo
11 vidjeli vojnike koji skrivaju, nitko nama nije rekao da se sklonimo. Nismo
12 vidjeli nikakve indikacije jedne disciplinirane vojske, a to je bila srpska
13 vojska, da tamo doista na to područje gdje smo se mi nalazili, padaju bilo kakvi
14 projektili.

15 P: Gospodine, niste li nam kazali da je u jednom trenutku situacija
16 postala prilično napeta i da su Vam Srbi rekli da biste trebali otići?

17 O: Nisu nam rekli da bismo trebali otići nego su nam rekli da odemo. Ali
18 ako Vi želite reći da su to oni učinili iz zabrinutosti za našu sigurnost - da,
19 to je Vaš zaključak, Vi to možete kazati. No, ja Vam mogu svjedočiti samo o
20 onome što sam ja u tom trenutku vidio. Ja nisam vidio ljude koji trče da bi se
21 sklonili. Vidio sam vojnu aktivnost i bilo nam je rečeno da odemo. To je ono o

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 čemu ja mogu svjedočiti.

2 P: Gospodine, nisam imala tu namjeru, no željela bih Vam pokazati
3 dokazni predmet 6D91. Jučer ste već vidjeli taj dokument. Je li to dokument koji
4 dolazi sa promatračkog mjesta na kojem ste Vi bili?

5 O: Sam dokument... ne može se reći ništa točno o preciznoj lokaciji
6 dokumenta. Nije nužno da je riječ o potpuno istoj lokaciji. Ovdje se govori o
7 gađanju baze ukrajinske jedinice i najvjerojatnije se to nalazilo u gradu Žepi,
8 a ne na mjestu gdje smo se mi nalazili najvjerojatnije.

9 P: Dakle, prema Vama, Armije Bosne i Hercegovine ispaljivala je vatru na
10 Žepu gdje se, pretpostavljam, nalazilo i civilno stanovništvo?

11 O: U pasusu Charlie piše: "Sa tri minobacačke granate direktno gađana
12 kasarna ukrajinske čete, brojne eksplozije registrovane, u blizini pogođen logor
13 ukrajinske čete iz lakog naoružanja i puškomitraljeza, poreklo vatre Armija
14 BiH". Ovaj svjedok ne može da posvedoči na ovaj ili onaj način u pogledu toga jer
15 ovaj svjedok nije bio tamo.

16 P: Sada bih prešla na jednu drugu temu. Želela bih da Vam pokažem
17 dokazni predmet 5D417. Gospodine, Vi ste već imali priliku da pogledate ovaj
18 dokument juče i videli ste sporazum na koji se poziva ovaj dokument kada ste
19 maločas razgovarali sa mojim kolegom. Sada bih Vam pokazala treći pasus i

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 interesuje me sve što piše do dna stranice. Da li se sećate da ste juče videli
2 ovaj dokument?

3 O: Mislim da jesam. Da, pogledali smo juče ovaj dokument.

4 P: Da li se sećate da ste juče rekli da u to vreme... Juče ste rekli da
5 ranije, dakle, prekjuče zapravo ste videli kopiju sporazuma na koji se poziva
6 ovaj dokument?

7 O: Ne razumem Vas. Da li me pitate da li se sećam da sam video ovaj
8 dokument u vreme događaja?

9 P: Ne. Ne, gospodine, ja Vas to ne pitam. Ja Vas jednostavno pitam da mi
10 potvrdite da li se sećate da ste juče rekli da verujete da ste ovaj dokument
11 ranije videli? Kada govorimo o dokumentu, pod time mislim na sporazum.

12 O: Ako sam to juče rekao onda ostajem pri tome. Ja se ne sećam živo ovog
13 dokumenta, ako je to ono što me pitate. Ne sećam ga se živo. Ali, ovi izveštaji
14 mi se čine uverljivi i vrlo je verovatno da sam u ono vreme video ovaj dokument.
15 Međutim, Viktor je navodno taj koji je zvao tako da je moguće da je on držao u
16 rukama dokument ili ga pažljivije proučio negoli što sam ja tada. I to je
17 moguće.

18 P: U poslednjem pasusu pod malo 6 se spominje sporazum. Na osnovu tog
19 sporazuma civilno stanovništvo žepe je trebalo da ima mogućnost da se izjasni
20 gde želi da živi, zar ne?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, to svakako tu piše i verujem da je to tako pisalo i u dokumentu u
2 ono vreme.

3 P: Kada ste stigli u Žepu dok se vršila evakuacija, Vi ste počeli da
4 pitate ljude da li žele da odu ili da ostanu, zar ne? /.../ Gospodine, moje
5 pitanje je vrlo jednostavno.

6 O: Da.

7 P: Na osnovu tog sporazuma muslimanske strane su trebale da se predaju,
8 zar ne? Tako piše pod malo 2 i pod malo 4.

9 O: Između ostalog, da. To je tačno.

10 P: Da li je tačno - možda to onda niste znali, ali sam sigurna da danas
11 znate - da vlada u Sarajevu nije želela da potvrdi, prihvati ovaj sporazum?

12 O: To je moguće. Ja ne znam šta sam onda o tome znao, ali takva
13 mogućnost postoji.

14 P: Molim da se sada pokaže druga stranica ovog dokumenta. Molim da
15 pogledamo pasus u sredini koji počinje sa rečima "u 11.40h prepodne". Na osnovu
16 ovog dokumenta ministar Muratović je rekao da ništa ne zna o ovom dokumentu
17 /sic/, zar ne?

18 O: A Vaše pitanje je?

19 P: Da li možete da mi potvrdite da na osnovu ovog pasusa ministar
20 Muratović je izjavio da nije poznao, nije znao za taj sporazum?

21 O: Pa to jasno piše. Ja nemam nikakva druga saznanja. O tome ne bih
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ništa drugo mogao da Vam kažem, ali to tu jasno piše i nema razloga da sumnjam u
2 tačnost izvještaja.

3 P: Pogledajte poslednji pasus. Ministar Muratović je također izrazio
4 sumnju u pogledu postojanja Hamdije Torlaka.

5 O: Tako tu piše.

6 P: Ali, Vi svakako znate da je Hamdija Torlak postojao?

7 O: Da. Ja sam znao da je postojao, ali nisam znao na komandant je
8 položaju ili funkciji bio niti koja su bila njegova ovlašćenja i da li može da
9 utiče na sporazum ili ne. Ali tačno je da sam znao da je postojao.

10 P: Ono što također možemo da pročitamo u ovom dokumentu, a to je u
11 pretposlednjem pasusu, to je da bošnjačka vlada se uopšte nije protivila
12 evakuaciji stanovništva iz Žepe? Ono što su oni hteli je da se ta evakuacija
13 obavi pod određenim uslovima. I to je sve.

14 O: Koje je Vaše pitanje, gospođo? Ne razumem Vaše pitanje.

15 P: Gospodine, pasus koji počinje rečima "u 11.40h pre podne", da li se
16 tu kaže da bošnjačka vlada se nije protivila evakuaciji Žepe pod uslovom da
17 UNPROFOR bude prisutan /prijevod engleskog transkripta: "da nadgleda tu
18 evakuaciju"/?

19 O: Ja mogu da Vam kažem koja je moja najbolja ocena o ovome. Ja ne bih
20 mogao izvoditi zaključke u pogledu toga koji je bio u potpunosti stav bošnjačke

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 vlade na osnovu ovog pasusa. Sve zavisi o kontekstu, a ja nisam ovdje da govorim
2 u ime bošnjačke vlade. Ti zvaničnici su još uvek živi i oni bi mogli da kažu
3 koji je bio njihov stav onda. Čini mi se da pasus govori sam za sebe. Ministar
4 je izrazio određenu zabrinutost u pogledu toga šta se desilo u Srebrenici, a
5 osim toga šta želite da zaključite - na Vama je da izvodite zaključke. Nije na
6 meni da kažem bilo šta.

7 P: U svakom slučaju, nakon što je obavljena evakuacija, ta evakuacija
8 je obavljena uz puno prisustvo UNPROFOR-a, zar ne?

9 O: To je tačno.

10 P: I ona je obavljena pre nego što su se muslimanske snage iz Žepe
11 predale, zar ne?

12 O: To je tačno.

13 P: Možemo li onda reći da ono što se desilo u Žepi i evakuacija
14 muslimanskog stanovništva iz Žepe nije bio Mladićev uspeh, već upravo uspeh
15 vlade iz Sarajeva? Civilno stanovništvo je evakuisano, a oružane snage su i
16 dalje bile naoružane.

17 /.../

18 O: Gospođo, da li je moja uloga ovde da potvrđujem Vaše ocene i
19 zaključke? Ja nisam siguran da je to moja uloga ovde kao svedoka. Ja sam shvatio
20 da sam pozvan da svedočim na Sudu o događajima i mojim ličnim osmatranjima. Ako
21 Vas interesuje moje mišljenje o celokupnom kontekstu ovog događaja, ja sam

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 spreman da to kažem, ali onda bih to radio kao veštak, a ne kao činjenični
2 svedok. Nisam siguran da Vi od mene tražite da uradim ono šta je zapravo moja
3 uloga ovde.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak, gospođu Fauveau i
5 gospodine Joseph. Vi niste pozvani da svedočite kao veštak, već kao činjenični
6 svedok. Govorite o činjenicama koje su Vam poznate. Nas ne interesuje, i nemojte
7 to loše shvatiti, nas ne interesuju Vaša mišljenja jer niste ovde pozvani da
8 iznosite mišljenja. Tako da ako smatrate da odgovarajući na pitanja gospođe
9 Fauveau Vi ćete morati da iznosite mišljenje i ocene, a Vi ne želite da iznosite
10 svoje mišljenje, onda je dovoljno da zatražite da budete oslobođeni obaveze da
11 odgovorite na pitanje. Samo trenutak.

12 [Sudije vijećaju]

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Naravno, gospođu Fauveau, Vi možete da
14 preformulišete svoje pitanje i da ne tražite od svedoka da iznosi stručno
15 mišljenje kao veštak. Također bih mogao da napomenem da suština Vašeg prethodnog
16 pitanja je bila više kao neko podnošenje argumenata i teza, a ne nešto drugo.
17 Ali, ja Vas neću sprečiti da preformulišete svoje pitanje ako želite, ili pak mu
18 postavite neko drugo.

19 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod]

20 P: Da li je tačno da je ministar Muratović izjavio da čim je završena
21 evakuacija stanovništva, oružane muslimanske snage u Žepi se neće predati?

22 /.../

23 O: Ovde piše šta piše. U dokumentu piše šta piše. Ja ne pokušavam da Vam
24 otežavam posao. Ja ništa ne mogu da dodam. Dokument govori sam za sebe. Ja sam

25

26

27

28

29

30

1 rekao da verujem da je to tačan prikaz događaja. Ja ne znam na koji način bih
2 mogao bolje da odgovorim na Vaše pitanje. Stav ministra Muratovića je ovde
3 iznet. Ja verujem da je tačno prikazan u dokumentu i on stoji sam za sebe. Ne
4 bih mogao ništa više da Vam kažem.

5 P: Gospodine, moje pitanje se ne odnosi na ovaj dokument. Pokazat ću Vam
6 jedan drugi, no za sada Vas pitam sledeće: da li Vam je poznato da je ministar
7 Muratović izjavio da kada je završena evakuacija da muslimanske naoružane snage
8 u Žepi se neće predati. Ako ne znate odgovor na to pitanje, onda mi recite da ga
9 ne znate.

10 O: Pa možda bih to mogao da znam ako sad zastanemo i pogledamo
11 dokumente, ali mi se čini moguće to što Vi iznosite u pogledu njegovog stava.
12 Ali, morao bih da pogledam druge dokumente kako bismo to utvrdili, ali čini mi
13 se moguće to što kažete. Uverljivo.

14 GĐA. FAUVEAU: [simultani prevod] Želim sada da pokažem svedoku dokazni
15 predmet 5D419.

16 P: Gospodine, ovo je dokument od 27. jula. To je dopis Davida Harlanda,
17 zar ne?

18 O: Da.

19 P: Ja Vas ovo sada pitam zato što optuženi nemaju primerak ovog
20 dokumenta na jeziku koji razumeju i zato Vas ponekad pitam nešto što Vam se čini
21 očigledno, ali to je samo zato da bi optuženi mogli da prate postupak. U drugom
22 pasusu ovog dokumenta govori se o telefonskom razgovoru koji ste Vi obavili i

23

24

25

26

27

28

29

30

1 tada ste rekli, a to je bilo u 2 sata popodne, da najveći deo civilnog
2 stanovništva je već evakuisan.

3 O: To je tačno.

4 P: Molim da se sada svedoku pokaže druga stranica ovog dokumenta.

5 U pretposlednjem pasusu govorimo o 5 sati popodne istog dana. Ministar
6 Muratović je pozvao telefonom i rekao da muslimanski vojnici u džepu se neće
7 predati.

8 O: Tako tu piše.

9 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Časni Sude, da li je ovo odgovarajući
10 trenutak za pauzu. Mislim da će mi biti potrebno još nekih 10 ili 15 minuta.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, svakako, gospođo Fauveau.

12 Izvolite gospodine Thayer.

13 G. THAYER: [simultani prevod] Ne bih želeo da prejudiciram, časni Sude,
14 ali da li bi moje kolege mogle da mi kažu koliko im je još vremena potrebno. Naš
15 sledeći svedok je istražitelj koji stalno obavlja više stvari, pa bismo želeli
16 da ga remetimo u njegovom načinu rada što je manje moguće.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Koliko sam ja video, gospođi Fauveau je
18 potrebno još 15 minuta. Gospodine Ostojić, da li Vam trebaju još 45 minuta?

19 G. OSTOJIC: [simultani prijevod] Mislim da će mi biti potrebno pola
20 sata, možda 45 minuta. Teško mi je da procenim.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. Gospodine Živanoviću?

22 G. ŽIVANOVIĆ: 20 minuta.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dakle, sve ostaje kao i ranije. Dakle,
2 sat i 20 minuta. U suštini ako bude dodatnih pitanja, trebalo bi da završimo do
3 kraja sledeće sedmice.

4 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite molim.

5 ... Početak pauze u 10.30h

6 ... Sjednica nastavljena u 11.00h

7 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite molim. Izvolite sjesti.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Gospođo Fauveau, prije no što
9 nastavite, reći ću za zapisnik da sudac Stole na žalost ne može s nama
10 zasjedati. Nastavit ćemo zasjedati na osnovu pravila 15bis. Izvolite.

11 Izvolite, gospođo Fauveau.

12 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Zahvaljujem, gospodine predsedavajući.

13 P: Gospodine, tijekom svojeg iskaza mnogo ste govorili o evakuaciji iz
14 Žepe. Možemo li reći da uloga koju ste u toj evakuaciji igrali, i osobno i kao
15 pripadnik međunarodne organizacije, jest bila aktivna uloga?

16 O: Da, gospođo.

17 P: I zapravo Vi i Vaš kolega Viktor Bezruchenko kao i lokalni
18 muslimanske vođe organizirali ste ulazak civilnog muslimanskog stanovništva, u
19 autobuse?

20 O: Mi nismo samo stvari organizirali. Organizirali smo jedan dio toga i
21 koordinirali jedan dio toga, ali nije to kao da smo mi to sami sve organizirali.
22 No, imate pravo. Bošnjaci, muslimanski vođe imali su svoju ulogu, mi smo imali
23 svoju ulogu, a Srbi su obavljali svoju.

24 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Molim da se predoči izjava svjedoka. To
25 je dokazni predmet 4D111.

26

27

28

29

30

1 P: Riječ je o telefonskom razgovoru koji ste u aprilu 2005. obavili s
2 jednim predstavnikom Tužiteljstva. Molim da se predoči treća stranica. Riječ je
3 o pasusu uz brojku 14. Gospodine, pročitat ću to što stoji u ovom izvještaju,
4 dakle izvještaju o razgovoru sa Vama i pitat ću Vas da li ostajete pri tim
5 riječima i danas. "Započeli smo da organizujemo civile koji su se ukrcavali u
6 vozila. Viktor, barem jedan francuski oficir i ja bili smo vrlo aktivni u tome,
7 kao i nekoliko civilnih vođa Muslimana. Sjećam se da sam tamo vidio i generala
8 Smitha kako posmatra evakuaciju."

9 O: To nije vrlo točan prikaz onoga što sam kazao toj osobi. Ja se ne
10 sjećam da je general Smith on bio tamo kao promatrač evakuacije. Ja ne mogu to u
11 potpunosti isključiti. To nije potpuno točna slika. Mi jesmo bili tamo, mi jesmo
12 počeli stvari organizirati. Viktor i ja smo bili tamo i da, u jednom trenutku
13 evakuacije tamo je bio jedan francuski oficir sa kojim smo surađivali. To je
14 tačno, no ne mogu reći da je ovaj pasus u potpunosti tačan prikaz svega što sam
15 ja njemu rekao, a niti onoga što sam u to vrijeme vidio.

16 P: Htjela bih se usredotočiti na ono što se kaže o generalu Smithu. Vi
17 kažete da se ne sjećate da je general Smith promatrao evakuaciju, ali da to ne
18 možete kategorički isključiti. Da li to znači da se Vi danas toga više ne
19 sjećate, odnosno da se ne sjećate je li general Smith promatrao postupak
20 evakuacije?

21 O: Ono što ja kažem jest da ne smatram da je ovo tačan prikaz onoga što
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 sam kazao, niti tom svojem sugovorniku, a niti onoga što sam u to vrijeme vidio.
2 Ono čega se živo sjećam jest da sam bio na jednom sastanku s generalom Smithom i
3 pukovnikom Baxterom kod OP2, ali se ne sjećam da je general Smith promatrao
4 evakuaciju. No, činjenica da se ja toga ne sjećam ne znači, u kategoričnom
5 smislu, da se to nije dogodilo. Moguće je da ga ja nisam vidio. Ali kažem da
6 kada sam davao tu izjavu i sada, taj dio nije ispravan i ne vjerujem da sam
7 svojem sugovorniku doista iznio takvu izjavu. Mislim da je osoba mene krivo
8 razumjela. Razgovaralo se telefonom. Razgovarao sam sa osobom čiji materinski
9 jezik nije bio engleski.

10 P: Zahvaljujem.

11 Gospodine, spominjete jednog francuskog vojnika. Dakle, sada više ne
12 govorim o ovoj izjavi. Postavljam Vam pitanje u vezi s onim što se događalo u to
13 vrijeme u Žepi. Je li točno da je UNPROFOR tijekom te evakuacije rasporedio
14 dodatne snage?

15 O: To je točno. Da, gospođo.

16 P: I maločas ste govorili o tome da su te međunarodne snage, čini se,
17 bez problema došle do Žepe iako ste maločas spomenuli da je bilo problema da se
18 dođe do enklave? Ponovit ću pitanje.

19 Nedavno ste govorili o poteškoćama koje su imale međunarodne
20 organizacije da stignu do enklave, u općenitom smislu. No, ove snage UNPROFOR-a
21 koje su stigle da bi sudjelovale u evakuaciji stigle su do Žepe bez problema?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: To je točno. Da. Apsolutno točno.

2 P: Je li točno da dok ste radili na toj evakuaciji, dok ste u njoj
3 sudelovali u Žepi, da niste dobivali nikakve zapovjedi od /prevod engleskog
4 transkripta: "general Mladića"/?

5 O: Kao pripadnik Ujedinjenih naroda ja ne mogu dobiti zapovijedi
6 nikakvog, ni vojnog, ni političkog dužnosnika koji nije pripadnik Ujedinjenih
7 naroda. Da li nam je general Mladić izdavao neke upute i rekao "Vi sada idite
8 dolje", a mi smo to ispoštovali i otišli dolje ili "stvari ćete obavljati na
9 takav i takav način" - da. No u formalnom smislu ja ne mogu dobivati zapovijedi
10 ni od kakvog generala niti od bilo kakvog političkog predstavnika strana u
11 sukobu. No, u vezi s uputama koje se tiču modaliteta, jesu li nam davane upute?
12 Jesu, davane su nam upute.

13 P: Da li se slažete da ni u kojem slučaju general Mladić nije mogao
14 generalu Smithu davati niti upute?

15 O: Ne. On nije mogao davati upute, ali je mogao prenositi svoja
16 mišljenja, ono što je mogao učiniti bilo koji vojni vođa bilo koje strane, dakle
17 bošnjačke, hrvatske. To je točno što Vi kažete. General Smith je mogao dobivati
18 zapovijedi samo u okviru svojeg zapovjednog lanca.

19 P: U svakom slučaju, general Smith nikada ne bi slijedio neki prijedlog
20 ili uputu generala Mladića koja bi dovela do kršenja humanitarnog prava?

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak. Izvolite, gospodine
22 Thayer?

23 G. THAYER: [simultani prevod] Časni Sude, mislim da smo sada došli do
24
25
26
27
28
29
30

1 granica u ovom smislu ispitivanja, što general Smith jeste ili nije radio, je li
2 primao zapovijedi ili nije primao zapovijedi od generala Mladića. To možemo čuti
3 i od svjedoka kad on ovamo dođe osobno.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da. Ali, ovo što kažete je na mjestu
5 zato što bi bilo najbolje to pitanje uputiti generalu Smithu. Da.

6 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod]

7 P: Gospodine, da je general Mladić Vama dao neku uputu koja bi bila u
8 suprotnosti s međunarodnim humanitarnim pravo, Vi tu uputu ne biste slijedili.
9 Je li to točno?

10 O: Kao što sam Vam kazao, na primjer, nama je bilo rečeno: prema
11 međunarodnom humanitarnom pravu, Vi morate utvrditi spremnost, odnosno
12 dobrovoljnost osobe da ode. Ja sam objasnio ovom Sudu što se dogodilo, na koji
13 način smo to zanemarili. Dakle, u striktnom smislu, mi smo doista bili
14 prvenstveno zabrinuti za sigurnost ljudi koje se evakuiralo. Je li to bilo 100%
15 u skladu s međunarodnim humanitarnom pravom, je li to u svakom trenutku nama
16 uopće bilo na pameti - to ne znam. Ali svakako nam je u svakom trenutku bilo na
17 pameti kako će se provesti sigurna evakuacija. I to bi naravno svakako imalo
18 određenu težinu u smislu toga što bi general Mladić rekao ili ne. Kada bi nam on

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 bio uputio bilo kakvu, dao neku uputu koja bi dovela te ljude u opasnost, ja
2 sada govorim u svoje ime - ne. Ja to sasvim sigurno ne bih slijedio. Ne znam da
3 li sam Vam odgovorio na pitanje.

4 P: U potpunosti ste odgovorili i sada ću otići još malo dalje. Je li
5 točno da u ratnim situacijama, situacijama teške krize, katkada su strane u
6 sukobu primorane da poduzmu određene korake da bi zaštitile civilno stanovništvo
7 koje su čak na granici sa normama prava?

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ako Vi mislite da je ovo pitanje na
9 koje ne biste trebali odgovoriti, budući da je to pitanje na koje bi trebao
10 odgovoriti vještak, Vi možete na to pitanje i ne odgovoriti. Izvolite, gospođu
11 Fauveau.

12 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Mogu li objasniti. Svjedok je rekao u
13 više u navrata da raspolaže sa dosta velikim iskustvom, a rekao je čak sa
14 jedinstvenim iskustvom u odnosu na sukob u bivšoj Jugoslaviji. I zato sam mu i
15 postavila ovo pitanje. Međutim, ako on smatra da to nije odgovarajuće pitanje -
16 ja ću ga povući. Dakle, pri tom mislim naravno ako Vijeće smatra da ne bi trebao
17 odgovoriti na to pitanje.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ako želite takva pitanja postavljati,
19 onda ih morate formulirati na takav način da ne tražite neko objektivno
20 mišljenje, nego da čujete kakvo je osobno mišljenje osobe u tom trenutku.

21 SVJEDOK: [simultani prevod] Oprostite, ja sam krivo shvatio. Ja sam
22 mislio da trebam pričekati da uvažena odvjetnica preformulira svoje pitanje.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Dakle, gospođo, ja čekam Vaše pitanje.

2 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod]

3 P: Ja ću nastaviti. Možda ću Vam malo kasnije postaviti slično pitanje.

4 Dakle, ono što ću Vas sada pitati nema nikakve veze s prethodnim pitanjem. Jučer
5 ste na strani 37 transkripta kazali kako su srpski vojnici imali potpunu slobodu
6 na području te enklave koja je zapravo bila pod nadzorom ukrajinskih vojnika.
7 Sjećate li se da ste to kazali?

8 O: Da, gospođo.

9 P: No, Avdo Palić koji je bio zapovjednik muslimanskih snaga u toj
10 enklavi također je imao potpunu slobodu kretanja?

11 O: On se mogao slobodno kretati na području mjesta /prevod engleskog
12 transkripta: "sela"/ . Ne mislim da se mogao kretati prema promatračkom mjestu
13 2. Ja sam svjedočio njegovom neometanom kretanju u mjestu i prema brdima gdje su
14 bili njegovi ljudi.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Oprostite, gospođo Fauveau. Vi ovu
16 svoju ocjenu temeljite na onome što ste mogli vidjeti u vrijeme kada ste tamo
17 bili, a ne na temelju drugih informacija.

18 SVJEDOK: [simultani prevod] Da. Ja govorim samo o onome što sam mogao
19 vlastitim očima vidjeti, a pukovnik Palić se mogao kretati poput nas po mjestu
20 tijekom evakuacije. A navečer ili tijekom dana kada bi to odlučio on je odlazio
21 u brda iza nas. No, ne sjećam se da sam ga vidio da se slobodno kreće prema
22 promatračkoj poziciji 2.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dakle, Vi ne možete u potpunosti
2 govoriti o njegovom kretanju i rasponu njegovog kretanja u vrijeme kada Vi tamo
3 niste bili.

4 O: Da. Ja mogu govoriti samo o onome što sam vidio.

5 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod]

6 P: Tijekom evakuacije i ukrcavanja stanovništva u vozila i u autobuse,
7 niste vidjeli niti jednu osobu koja je bila prisiljena ući u autobus?

8 O: No. Ako mislite da je netko bio fizički primoran ili pod određenom
9 prijetnjom oružjem - ne. Ali, mislim da sam ovom Vijeću kazao da je bilo jasno
10 da je pitanje dobrovoljnosti bilo potpuno zaboravljeno, i ti ljudi su postupali
11 pod pritiskom.

12 P: Kada ste pitali stanovnike da li žele da odu, niko Vas nije sprečio
13 da im postavljate to pitanje da li žele da odu ili ostanu, zar ne?

14 O: Da. To je tačno, gospođo.

15 P: Vi ste postavili to pitanje nekih 15 ili 20 osoba, zar ne, i samo Vam
16 je jedna osoba rekla da bi želela da ostane ali da se plaši?

17 O: Prisećajući se tih događaja, to je tačno. Samo je jedna osoba rekla
18 da ne želi da ide, a sve su plakale. Jedna je rekla: "ne", i sve su onda počele
19 da plaču s njom. To je tačno.

20 P: Kada Vam je ta osoba rekla da se plaši i posumnjali ste u to da li
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ona zaista želi da ode, da li ste o tome obavestili svoje nadređene?

2 O: Ne, gospođo. Mislim da nismo ni imali mogućnost da ih obavestim. Ali,
3 moj odgovor na Vaše pitanje je ne.

4 P: Da li ste o tome obavestili generala Smitha?

5 O: Ne.

6 P: Da li ste obavestili generala Mladića ili generala Tolimira?

7 O: Ne.

8 P: Kada ste došli u Žepu sutradan, Vi ste videli tu skupinu ljudi u
9 centru Žepe. Vi niste očekivali takav prizor, zar ne??

10 O: Ne. Nisam baš bio siguran šta da očekujemo i bio sam iznenađen. Mi
11 smo mislili da ćemo mi morati da okupljamo ljude.

12 P: Tokom svedočenja u više navrata ste govorili o utisku. Činjenica da
13 ste vidjeli tu masu ljudi koji su bili spremni da odu, koji su bili u centru
14 Žepe, da li ste onda stekli utisak da su ti ljudi spremni da odu?

15 O: Želite da Vam kažem koji su moji utisci bili. Ja sam spreman da Vam
16 kažem koji su bili moji utisci. Moj utisak je bio da - da vidim tačno Vaše
17 pitanje, da li su željeli da odu - da... Moj je utisak bio da ti ljudi su se
18 plašili za vlastiti život. To je bio moj utisak. Kada se neko plaši za голу
19 kožu, onda želi da ode. To je moj utisak.

20 P: Vi lično, i s obzirom na Vaše iskustvo tokom tog rata u bivšoj
21 Jugoslaviji, bili ste na više mesta gde je vladao sukob i videli ste sukobe i
22 krize i u drugim delovima sveta. Da li možemo da kažemo da kad je reč o ljudima
23 u Žepi, taj strah koji su osećali je više bio izazvan opštim stanjem i izuzetnom

24

25

26

27

28

29

30

1 napetošću koja je vlada između etničkih zajednica i brojnih godina rata, a ne
2 konkretnom situacijom koja je vladala tog dana Žepi?

3 O: Vi mene pitate da Vam kažem koje je moje iskustvo i da odgovorim na
4 osnovu mog iskustva. Ja bih mogao da Vas uputim na druge delove bivše
5 Jugoslavije gde sam bio. I moj odgovor je, strah je - po mom mišljenju, moj je
6 utisak bio - bio izazvan konkretnom situacijom u kojoj su se našli. I ja bih
7 mogao da to uporedim sa evakuacijom Hrvata u kojoj sam ja učestvovao, u januaru
8 1993. godine nakon što su Hrvati napali most u Maslenici. Tada je više
9 pripadnika srpskih snaga i srpskih paravojskih snaga, uključujući i Arkana i
10 /prevod engleskog transkripta: "Kapetana"/ Dragan, onda su oni ušli u Krajinu i
11 veći broj Hrvata civila je ubijen.

12 Ti Hrvati su živeli tamo kao manjina u Krajini sa Srbima. I došlo je do
13 promene situacije usled čega su se oni našli u jednoj krizi i neki su ubijeni i
14 usled toga su oni bili veoma prestrašeni i vladala je panika. I tako, premda su
15 pre toga živeli pod srpskom kontrolom, sada su se plašili i želeli su da odu.
16 Tako da usled te situacije, novonastale situacije želeli su da odu. Ti ljudi su
17 bili prestrašeni zbog promene stanja stvari i odmah su želeli da odu.

18 Da li mogu da isključim mogućnost da su bili izolovani i lišeni koječega
19 tokom izvesnog vremena i da su možda neki želeli da odu zbog toga - ne mogu da
20 odbacim takvu mogućnost. Ali, na osnovu vlastitog iskustva, a Vi me pitate koje
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 je moje iskustvo, na osnovu mog iskustva ja Vam kažem da je ova druga stvar
2 razlog: promena situacije i ljudi su se plašili za vlastiti život. To je bio
3 razlog njihovog odlaska.

4 P: U tom konkretnom slučaju Žepe, strah izazvao uzlazak Srba u Žepu,
5 zauzimanje Žepe. To je bila direktna posledica vojne pobjede srpske vojske, zar
6 ne?

7 O: Da, to je tačno.

8 P: I to se nije moglo izbjeći, zar ne? Time hoću reći, ukoliko dođe do
9 neke vojne operacije i neko je pobjednik, naravno da sa druge strane gubitnik se
10 plaši? Ja govorim o tom konkretnom trenutku u julu 1995. Možda bismo 1992. nešto
11 drugo mogli da uradimo, ali 1995. da li je nešto drugo moglo da se uradi kako
12 ljudi ne bi bili uplašeni?

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospodine Thayer. Pre nego što
14 odgovorite na pitanje, izvolite, gospodine Thayer.

15 G. THAYER: [simultani prevod] Časni Sude, ulažem prigovor. Najpre,
16 pitanje iziskuje spekulisanje, a onda je postalo konkretnije. A onda sam
17 promenio mišljenje o tom pitanju jer smatram da je to jedno veoma uopšteno
18 pitanje koje iziskuje spekulaciju. Uopštenu spekulaciju. Svedok je rekao da on
19 ima činjenična saznanja -

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ja sam shvatio pitanje - možda me
21 kolege mogu ispraviti ako grešim - ja sam shvatio, gospodine Josephe, da budući
22 da ste nam govorili o događajima u Krajini 1993. godine i budući da ste bili
23 tamo kada su se odigrali ti događaji u Žepi u julu 1995. godine, ni je li tačno
24 da je postojala razlika u okolnostima? I to je na šta se svodi pitanje. I mislim

25

26

27

28

29

30

1 da svjedok može da odgovori na takvo pitanje.

2 To je suština pitanja, ako nisam u pravu, onda molim Vas da me
3 ispravite, gospođu Fauveau, ali mislim da jeste.

4 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Malo je drugačije.

5 P: Ono što mene interesuje je da u tom trenutku u žepi, dakle nakon tri-
6 četiri godine rata, da li je nešto moglo da spreči da se ljudi plaše? Nakon što
7 je došlo do vojne pobjede jedne od zaraćenih strana, da li je nešto moglo da se
8 uradi da se druga strana, stanovništvo druge /prijevod engleskog transkripta:
9 "zaraćene"/ strane ne plaši? I ja sam pomenula 1992. godinu jer sam mislila
10 možda su početkom rata mogla da se pronađu neka rešenja tom problemu.

11 O: Da pročitam Vaše pitanje onako kako ga vidim na ekranu. "Da li je
12 bilo šta moglo da se uradi kako bi se sprečilo da se stanovništvo plaši?"
13 Naravno, teoretski gledano mnogo štošta je moglo da se uradi kako se ljudi ne bi
14 plašili. Najpre, to razmeštanje UNPROFOR-a tamo je jedna od stvari, ali mislim
15 da oni u tom trenutku nisu imali puno poverenja u UNPROFOR. Naročito nakon pada
16 Srebrenice i nakon onoga što se desilo sa holandskim jedinicama tamo, mislim da
17 poverenje u UNPROFOR nije moglo biti jedan od mogućnosti. Mogle su i druge
18 stvari da se urade. Čitav niz drugih stvari su mogle da se urade kako bi se
19 povratilo pouzdanje.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Na primer, možda NATO da dejstvuje ili neki sporazum o miru. Ja zaista
2 nastojim da što bolje odgovorim na Vaše pitanje. Možda ja ne razumem suštinu
3 Vašeg pitanja.

4 P: Mislim da ste dobro shvatili moje pitanje i odgovorili ste na njega.
5 Rekli ste da prva stvar, a to je i najprirodnije, je razmeštanje jedinica
6 UNPROFOR-a, ali dodatne snage UNPROFOR-a su i bile razmeštene. Došle su u Žepu
7 kada su Srbi ušli u selo.

8 O: To je upravo tačno. I u tome je poenta. Oni ništa nisu mogli da
9 urade. I također moram da kažem da se to desilo u isto vreme kada je pala
10 Srebrenica. Nema sumnje, stanovništvo je znalo za pad Srebrenice i vrlo moguće
11 da su znali i za neke od događaja nakon pada Srebrenice. Tako da je moguće da je
12 to uticalo na njihovo duševno stanje i na to da su se veoma plašili.

13 P: Također ste pomenuli potpisivanje sporazuma, a čini se da je ovde
14 postojao sporazum koji je potpisala ukrajinska jedinica UNPROFOR-a.

15 O: Kao što sam već rekao, pokazan mi je taj sporazum ali se ja ne sećam
16 da sam ga ranije vidio. Gospodin Josse mi ga je maločas pokazao. Ali, kao što
17 sam maločas rekao ja se ne sećam da sam video potpise na tom dokumentu. Moguće
18 da je to bio samo nacrt. Videli ste da i ono što smo David Harland i ja imali,
19 je bio sporazum istog statusa. To je bio samo nacrt koji nije bio potpisan. Ne
20 isključujem mogućnost da postoji potpisani sporazum, ali ono što sam ja video je
21 nepotpisana verzija. Gospodin Josse mi je pokazao maločas taj primerak, taj
22 nepotpisani primerak i to je sve što sam video.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: No, kad je reč o toj konkretnoj situaciji u Žepi i kad je reč o
2 evakuaciji stanovništva iz Žepe, da li se slažete da sa dolaskom međunarodnih
3 snaga Srbi su pokazali spremnost da eventualno dopuste ljudima da i ostanu u
4 Žepi ukoliko to stanovništvo želi?

5 O: Ne mogu da odbacim takvu mogućnost. Ne mogu da je odbacim. Možda,
6 ukoliko je neko želeo da ostane je i mogao. Ne mogu da isključim takvu
7 mogućnost. Nama je bilo jasno da je naša misija da evakuišemo ljude. Srbi su
8 obezbedili vozila, mi smo pružali pomoć i koordinisali tu evakuaciju. To je
9 tačno.

10 P: Puno Vam hvala. Nemam više pitanja.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospođo Fauveau. Ko je sledeći,
12 gospodin Ostojić ili gospodin Živanović?

13 Gospodin Ostojić.

14 Unakrsno ispituje g. Ostojić:

15 P: Dobro jutro, gospodine Joseph. Kao što Vam je poznato, ja sam John
16 Ostojić i branim Ljubišu Bearu. Kako ste?

17 O: Dobar dan. Dobro jutro.

18 P: Gospodine, ja ću Vam postaviti nekoliko pitanja. Nadam se da se neću
19 ponavljati. Najpre bih želeo da bolje shvatim Vaš stav kao oficira za civilne
20 poslove. Da li je Vama nadređeni bio gospodin Harland?

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da je svedok juče rekao ko mu je
22 bio nadređeni.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. OSTOJIC: [simultani prijevod] U redu.

2 P: Gospodine, mi smo gledali neke od ovih dopisa i dnevnih izvještaja o
3 stanju i na nekima se Vaše ime pojavljuje neposredno ispod gospodina Halranda,
4 na nekima ne. Da li biste mogli da mi objasnite zašto se na nekima vidi Vaše
5 ime, na nekima ne?

6 O: Tamo gde se vidi moje ime, David je pokušavao da pokaže da je to
7 zajednički naš napor. To je verovatno razlog tome.

8 P: Kao oficir za civilne poslove 1995. godine, da li je od Vas traženo
9 da vodite evidenciju i beleške o pregovorima koji su vođeni između raznih
10 zaraćenih ili političkih strana?

11 O: Ne.

12 P: Kako biste mogli da prenesete zahteve jedne strane sa kojima ste se
13 sreli, kao što ste rekli, na primer sa ministrom Muratovićem, kako biste te
14 informacije onda preneli svojim nadređenim?

15 O: Ko god da je bio na višem položaju, nadređeni tokom sastanka, bi bio
16 osoba koja je morala da prenese informacije. I on je radio na tome da se
17 pažljivo sve zabeleži i to je nadređeno lice imalo da uradi.

18 P: Kada je od Vas zatraženo da odete u Žepu u julu 1995. godine, da li
19 ste dobili uputstva napismeno o tome koje je Vaše zaduženje?

20 O: Ne. Ne, koliko se sećam.

21 P: Mislim da ste rekli da je Vaš posao tada bio da pokušate da
22 evakuišete civile iz Žepe, zar ne?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Tako sam ja shvatio našu ulogu.

2 P: Ukratko, premda mislim da ste to već objasnili, svrha evakuacije
3 civila je bila zato što je tamo bio rat, bile su borbe i korišćeno je, kao što
4 ste rekli, kako lako tako i teže naoružanje, minobacači i tako dalje. Dakle,
5 cilj je bio da oni više ne budu izloženi opasnosti. Da li je to tačno?

6 O: Ne. To ne bi bilo tačno. To je bila konkretna situacija u kojoj se
7 našla ta enklava kao što se i prethodno našla srebrenička enklava kada je pala.
8 Dakle, to je bio konkretan razlog te evakuacije.

9 P: Maločas ste na stranici 44 pomenuli da je nestalo povjerenje u
10 UNPROFOR i onda ste rekli da nije bilo moguće razmestiti odred UNPROFOR-a. Koja
11 bi bila veličina jednog razumnog odreda koji je trebalo uputiti u Žepu u julu
12 1995. godine?

13 O: Pa ja bih Vas onda uputio na izveštaje Saveta bezbednosti UN-a
14 u kojima su predočene tri opcije, lakši, srednje veličine i veći. Ja sam siguran
15 da Veće to ima.

16 P: To bi svakako bilo bolje nego 150 pripadnika UNPROFOR-a.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Thayer.

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 G. THAYER: [simultani prevod] Da li bismo mogli da kažemo /prevod
2 engleskog transkripta: "saznamo"/ o kom konkretnom periodu u julu 1995. godine
3 govorimo? Jer to zaista pravi razliku u pogledu toga koje opcije su imali na
4 raspolaganju.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U pravu ste kada to kažete. I
6 istovremeno moram da kažem da mislim da malo suviše brzo govorite. Molim da
7 pravite kraću pauzu između pitanja i odgovora jer obojica govorite isti jezik. I
8 to predstavlja poteškoću.

9 G. OSTOJIĆ: [simultani prijevod] Učinit ću to, časni Sude.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Znam da hoćete. Ja Vam samo skrećem na
11 to pozornost.

12 G. OSTOJIĆ: [simultani prijevod] Ne slažem se s prigovorom svojeg
13 uvaženog kolege. Ja ne znam da li je to važno za svjedoka, ali ja ću reći da
14 govorim o 26. julu 1995.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Onda ćemo se toga pridržavati.

16 SVJEDOK: [simultani prevod] Molim Vas, ponovite svoje pitanje.

17 G. OSTOJIĆ: [simultani prijevod]

18 P: Dakle, 26. jula 1995., što mislite koliko je trebalo snaga
19 rasporediti UNPROFOR-a u to vrijeme u enklavi Žepe?

20 O: Reći ću Vam. Pitanje veličine jedinice UNPROFOR-a je važno, ali je
21 sekundarne važnosti. Primarno je bilo kakva će se sredstva koristiti,
22 uključujući i NATO zrakoplovne snage, i to pogotovo nakon situacije koja je bila

23

24

25

26

27

28

29

30

1 u Srebrenici gdje su nizozemski vojnici bili poraženi.

2 I to mislim da je ključno, a ne točan broj vojnika koje je trebalo
3 rasporediti po terenu. I po meni je ključno pitanje spremnost da se pristane na
4 korištenje NATO zrakoplovnih snaga.

5 P: Kao činjenični svjedok, gospodine Joseph, znate li da negdje oko 25.,
6 26. 1995. jula u enklavi Žepa je bilo raspoređeno oko 150 UNPROFOR-ovih vojnika?

7 O: Da. To je točno što se tiče evakuacije. Međutim, kao što sam
8 izvijestio, čim su izvučeni bili ranjenici - to je odmah pokrenulo paniku među
9 stanovništvom.

10 P: Dakle, jesam li u pravu da je tih 150 UNPROFOR-ovih vojnika bilo
11 raspoređeno da bi se ojačale ukrajinske snage?

12 O: Pa ja bih, uz dužno poštovanje, rekao da to ne bi bilo točno.

13 P: Pa, pogledajmo onda dokazni predmet 6D29. Možete li reći gdje je bio
14 pukovnik Baxter u hijerarhiji?

15 O: Mislim da je on bio vojni pomoćnik generalu Smithu.

16 P: Dakle, pogledajmo 6D29. To je jedan situacijski izvještaj Davida
17 Harlanda. On je bio viši dužnosnik civilnih poslova, je li tako?

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Da.

2 P: Ja bih Vam sada skrenuo pozornost na posljednju stranicu i to na
3 drugi pasus na toj stranici. Pustit ću Vas da to pročitate, no pitat ću Vas prvo
4 da li je ovo izvještaj koji je napisao Harland, a potpukovnik Baxter je prenio
5 informacije?

6 O: Da.

7 P: Pogledajte taj drugi pasus. Da li se to odnosi na ovo o čemu smo sada
8 razgovarali?

9 O: Da.

10 P: Ne stoji li ovdje da je Baxter izvijestio da je UNPROFOR razmjestio
11 oko 150 dodatnih vojnika enklavi kako bi ojačao 79 Ukrajinaca koji već jesu
12 tamo?

13 O: Da. Točno. No, ne kaže im se u kakvoj misiji njih se tu ojačava. A po
14 mojem sjećanju, njihova misija nije bila da oni tamo osiguravaju za stalno to
15 područje. No, to je moj dojam. Možda će general Smith i drugi moći o tome puno
16 više reći.

17 P: Kratko smo razgovarali, a mislim da ste vidjeli u jučer na video
18 snimci jedno vozilo Međunarodnog Crvenog križa?

19 O: Da.

20 P: Zna li da su se negdje oko 26. jula 1995. u enklavi nalazila dva
21 tima Međunarodnog komiteta Crvenog križa?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ono čega se ja sjećam i o čemu sam i svjedočio jest da se sjećam da
2 je Međunarodni komitet Crvenog križa tamo bio isključivo zbog evakuacije
3 ranjenih, a to je bilo toga dana.

4 P: Sjećate li se da je bilo više od jednog tima na tom mjestu?

5 O: Ne sjećam se točno.

6 P: Mogu li Vas pitati koliko je ljudi u jednom timu Međunarodnog Crvenog
7 križa?

8 O: Ne mogu Vam o tome govoriti. Morao bih Vas uputiti na Međunarodni
9 Crveni križ.

10 P: Pogledajmo iduću rečenicu ovog istog dokaznog predmeta. Čini se da
11 David Harland ovdje kaže: "Osim civilnih poslova UNPROFOR-a, jedan tim JCO i dva
12 tima Međunarodnog Crvenog križa također se nalaze na tom području.

13 O: Točno.

14 P: Oprostite, upravo mi kažu da se preklapam sa Vama i ispričavam se.
15 Pokušat ću biti strpljiviji.

16 O: [na B/H/S-u] /prijevod engleskog transkripta: "Možda bi bilo lakše na
17 srpskom."

18 P: [na B/H/S-u] Neću da se osramotim ako pričam srpski sa Vama, ali
19 hvala Vam. [simultani prevod] Pretpostavljam da je ovo stvarno bio vrlo točan
20 prijevod. No dakle, gospodine, ima li bilo kakvog razloga da osporite ovo što
21 vidimo da stoji u 6D29, a to je memorandum Davida Harlanda?

22 O: Ne, ne mogu to osporavati. Ovo što ovdje stoji, iako se ovdje govori
23 o dva tima Međunarodnog Crvenog križa - ne, to neću osporavati. Ali, da li se
24 tim sastojao od dva vozila ili ne, to ne znam. Jednostavno se ne mogu sjetiti te
25 pojedinosti.

26 P: Bit će vjerojatno i drugih svjedoka koji će moći nešto više o tome

27

28

29

30

1 reći. Htio bih Vas pitati nešto što ste rekli na stranici 48, u retku 12, a
2 mislim da ste spomenuli jednu knjigu koju ste pri sebi imali u Žepi 1995., a to
3 su dokumenti u vezi s ratnim pravom. Sjećate li se toga?

4 O: Da.

5 P: Tko je autor te knjige?

6 O: Pa to je uređeni *vademecum* pravne prirode. Dakle, tu su sadržani
7 tekstovi poput Ženevske konvencije i sličnog. Ne znam tko je to uredio.

8 P: A tko Vam je dao tu knjigu?

9 O: To je bila moja knjiga.

10 P: Vi ste dakle tu knjigu sa sobom imali kada ste došli na prvu misiju?

11 O: Da.

12 P: Jeste li ikada to nosili sa sobom, na primjer, kada ste išli u
13 Afriku?

14 O: Još nikada nisam bio ni u jednoj misiji u vezi sa sukobom u Africi,
15 ali sam to nosio sa sobom u vezi sa sukobima u bivšoj Jugoslaviji i kada sam bio
16 u Iraku 2004., imao sam također tu knjigu.

17 P: Imate li Vi još uvijek tu knjigu?

18 O: Imam.

19 P: A tko je još osim Vas u bivšoj Jugoslaviji u tom razdoblju imao tu
20 knjigu?

21 O: Bivša Jugoslavija je vrlo velika zemlja, ne znam.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Zna li je li možda David Harland imao tu knjigu, ili John Ryan,
2 jesu li oni imali kopiju te knjige?

3 O: Ne, ali možda su imali kopije Ženevskih konvencija ili drugih
4 dokumenata.

5 P: Jučer, gospodine, Vam je uvažena sutkinja Prost postavila jedno
6 pitanje. Na stranici 12, u recima 9 do 11, a to se odnosi na Vaš boravak u
7 Tuzli, gdje Vas je ona pitala što znate o statusu Muslimana u to vrijeme.
8 Sjećate li se tog pitanja?

9 O: Ako se točno sjećam, sjećam se da me je uvažena sutkinja Prost pitala
10 o informacijama kojima smo mi raspolagali o muškarcima iz Srebrenice, koliko se
11 ja sjećam.

12 P: Da, to je točno. A Vi ste govorili u kontekstu toga da je general
13 Smith razgovarao sa generalom Mladićem?

14 O: Da. Ja sam jednog višeg oficira UNPROFOR-a pitao što se dogodilo sa
15 muškarcima, a on mi je prenio da je general Mladić rekao da su oni pušteni i da
16 su oni na putu natrag. To je ono čega se sjećam.

17 P: Gospodine, jeste li 19. jula 1995. kada ste bili u Tuzli pokušali
18 doći do nekih informacija od Armije BiH o muškarcima, Muslimanima u Srebrenici?

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Ne. Nisam, gospodine. I ne vjerujem da su oni imali bilo kakvih
2 informacija. Naš je posao bio da se bavimo priljevom izbjeglica. Tamo je bio
3 jedan civilni prevoditelj, Bošnjak s kojim smo kontaktirali telefonom u
4 Srebrenici. Sjećam se da sam s njim izravno razgovarao. On je bio strahovito
5 uplašen jer su se Nizozemci trebali povući, a njega ostaviti tamo. I on je
6 očajnički tražio našu pomoć i mi smo mu pomogli. I dao sam uputu Nizozemcima da
7 tog čovjeka ne ostave nego da ga povedu sa sobom.

8 P: Moram reći da ne razumijem u potpunosti Vaš odgovor. Zašto Vi mislite
9 da Armija BiH ne bi imala informacije o svojim vlastitim vojnicima koji su se
10 kretali u koloni kroz šumu?

11 O: Kao prvo, budući da sam ja bio dužnosnik civilnih poslova, oni nisu
12 bili moji primarni sugovornici u to vrijeme. Mi, iz civilnih poslova bili smo
13 zaduženi da se bavimo prilivom izbjeglica civila. A drugo, ako želite da Vam dam
14 širi odgovor, ja ne znam kojim sredstvima bi zarobljeni vojnici trebali stupiti
15 u kontakt sa svojim glavnim štabom da bi ih izvijestili o svojoj situaciji. Ne
16 znam, možda mi je nešto promaklo.

17 P: Ja ću Vam pokazati jedan dokazni predmet, no naša je informacija da
18 su Ujedinjeni narodi već 19. jula 1995. znali da je najmanje 4.000 vojnika iz te
19 kolone, dakle vojnika Armije BiH, stiglo u Tuzlu i da su neki od njih bili
20 civili. Da li se sjećate priliva tih vojnika i civila, muškaraca dakle, iz

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Armije BiH?

2 O: Ne. Ja sam bio u zrakoplovnoj bazi u Tuzli i ne sjećam se da sam za
3 to čuo ili da sam to vidio. Ne mogu se toga sjetiti u vrijeme dok sam bio u
4 zrakoplovnoj bazi u Tuzli, a nisam za to čuo niti kada sam se vratio u Sarajevo.

5 P: Pokazat ću Vam 2D17.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Thayer.

7 G. THAYER: [simultani prevod] Zamolit ću svojeg kolegu da nam kaže koje
8 dokumente ima namjeru koristiti u unakrsnom ispitivanju?

9 G. OSTOJIC: [simultani prijevod] Pa, svi su dokumenti u sustavu
10 elektronske sudnice, a nismo anticipirali da ćemo te dokumente koristiti dok
11 nismo čuli tijek i glavnog i unakrsnog ispitivanja. Zapravo, ovo nije dokument
12 koji sam tražio. Dakle, ja tražim dokument 2D17. To je identificiran dokument,
13 to je jedan izvještaj od 19. jula 1995. upućen gospodinu Annanu, a uputio ga je
14 Akashi iz Zagreba. Uputio ga je gospodinu Annanu u New Yorku i to je izvještaj
15 kojeg smo već ranije vidjeli putem jednog drugog svjedoka.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Thayer, jeste li zadovoljni
17 tim objašnjenjem?

18 G. THAYER: [simultani prevod] Jesam. Ako nema popisa dokumenata, nema
19 popisa dokumenata.

20 G. OSTOJIC: [simultani prijevod] Uz dopuštenje Suda -

21 PREVODILAC: Sudac nije uključio mikrofoni.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Oprostite.
2 Ovo nije pravi dokument na ekranu, je li tako, gospodine Ostojić?
3 G. OSTOJIC: [simultani prijevod] Ne, nemam.
4 G. THAYER: [simultani prevod] Ako mogu pomoći, možemo mi dati dokument.
5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Ostojić.
6 G. OSTOJIC: [simultani prijevod] Broj je R 0082071. To je dokument od
7 dvije stranice. Dakle, iduća stranica očigledno nosi broj 72.
8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li je taj dokument dobio oznaku
9 drugog tima Odbrane, 2D?
10 G. OSTOJIC: [simultani prijevod] Da, zato sam i naveo taj broj. U mojoj
11 arhivi, prema mojoj evidenciji, to bi trebalo nositi broj 2D17. Ali to je
12 očigledno krivo.
13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Imate li vlastitu kopiju koju biste
14 mogli staviti na grafoskop? Znam da njoj postoje neke osobne bilješke.
15 G. OSTOJIC: [simultani prijevod] Pa, neki izračuni koje sam učinio. Ali
16 naravno, to možemo učinit.
17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da. Jer to će jako ubrzati stvari.
18 Predstavnica Tajništva kaže da ne postoji u spisu ništa sa ovim
19 brojevima koje ste Vi upravo naveli.
20 G. OSTOJIC: [simultani prijevod] Ja ću to svakako provjeriti. Mislim da
21 bi to mogao biti dokument 2D03.
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Hvala na pomoći.

2 P: Ono što bih ja molio da učinimo jest da pokažemo drugi dio dokumenta,
3 a sad imamo to i u elektronskoj sudnici. Izvrsno. Onda bih ja možda mogao uzeti
4 svoju kopiju.

5 Hvala, časni Sude.

6 Ispričavam se, gospodine Joseph. Znam da je Vaše vrijeme dragocjeno.
7 Pogledajte posljednji pasus na toj prvoj stranici. To je četvrti paragraf. Tu
8 vidite rečenicu koja počinje riječima "ABiH",

9 O: Da.

10 P: 2. korpus Armije BiH izvještava o tome da je daljnjih 4.000
11 razmještenih osoba, uglavnom vojnika, ali uključujući i neke civile, ušli su na
12 područje Tuzle. Je li to točno?

13 O: Da.

14 P: Da li prepoznajete da je to izvještaj UN-a?

15 O: Ne. Nikada nisam vidio ovaj izvještaj.

16 P: Poznajete li one koji su poslali ili primili ovaj izvještaj?

17 O: Molim Vas da vidim zaglavlje. Dakle, rekli ste da je to upućeno
18 Annanu od Akashiya.

19 P: Postoji li neki razlog da se sumnja u ovo što netko iz Ujedinjenih
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 naroda njima šalje kao informaciju da je 4.000 ljudi, od kojih su neki civili,
2 većina vojnici, ušli na područje Tuzle.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pa, on Vam je već rekao da o tome ništa
4 ne zna. Kako očekujete da će Vam odgovoriti na ovo pitanje?

5 G. OSTOJIĆ: [simultani prijevod]

6 P: Pa kako je moguće, gospodine Joseph, uz svo dužno poštovanje, da Vi
7 niste znali da je 19. jula 1995. na to područje stiglo 4.000 muslimanskih
8 muškaraca?

9 G. THAYER: [simultani prevod] Pa to je pitanje postavljeno i na njega
10 odgovoreno.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pa već Vam je rekao da ne zna. Nije
12 znao tada, ne zna sada.

13 G. OSTOJIĆ: [simultani prijevod]

14 P: Gospodine, tko je bio osoba koja Vam je trebala proslijediti takvu
15 vrstu informacija, koliko je ljudi stiglo, dakle muškaraca iz Srebrenice?

16 O: Što se tiče vojske, time su se bavili vojnici iz UNPROFOR-a. Ali
17 moguće je da je i netko iz civilnih poslova, Ken Biser koji je u to vrijeme to
18 tamo radio, također imao tu informaciju. Ali moguće je da sam ja već bio u
19 Sarajevu kada je stigla ova poruka. No, dodao bih da se s punim pravom može reći
20 da UNPROFOR nije sve znao o situaciji u Srebrenici.

21 P: Što je još moglo UNPROFOR-u stajati na raspolaganju, UNPROFOR-u,
22 dužnosnicima civilnih poslova, vojnom odjelu UNPROFOR-a, da dobije informacije u

23
24
25
26
27
28
29
30

1 vezi s tim muškarcima u Srebrenici /prevod engleskog transkripta: "19. jula
2 1995."/?

3 O: Vi mene pitate koji su bili drugi izvori informacija o tome što se
4 događa?

5 P: Da.

6 O: Pa pretpostavljam, ako je tamo bilo još Nizozemaca koji su promatrali
7 situaciju, pretpostavljam da su Nizozemci bili izvor informacija. No, ne znam
8 točno kada su se Nizozemci doista povukli. Oni su bili jedini izvor informacija.
9 Tamo nije bilo predstavnika civilnih poslova u Srebrenici.

10 P: Zna li da je s vremena na vrijeme bilo razgovora koji su presretani
11 od različitih strana? Da li znate o tome?

12 O: Ne. To nisam znao.

13 P: Zna li, gospodine, da je nekad iz zraka slikano područje i da su to
14 radile različite državne organizacije, da se slikalo oko Žepe i Srebrenice 1995.
15 godine?

16 O: Kasnije sam saznao da su Sjedinjene Države snimale masovne grobnice i
17 tako dalje, ali tada to nisam znao.

18 P: Želio bih sada preći na nešto drugo. Radi se o izdvajanju određenog
19 broja muškaraca. Da li znate što znači "trijaža"?

20 O: Da.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li je to proces kojim se izdvajaju muškarci vojne dobi?

2 O: Ja znam što je trijaža, odnosno poznato mi je da se radi o tome kad
3 dođe do prirodne katastrofe, radi se trijaža onih ljudi koje se može spasiti i
4 onih koji se ne mogu spasiti, i oni koji se mogu spašavati su prioritet.

5 P: A to niste nikad čuli u vojnim razmjerima, vojnim terminima?

6 O: U tom kontekstu sam čuo, ne u drugom.

7 P: Nikad u vojnom kontekstu?

8 O: Ne. Jedino u kontekstu koji sam Vam upravo sada opisao. Kada se radi
9 o katastrofi.

10 P: Na 45. stranici rekli ste jučer da općenito govoreći, smatrali ste da
11 ste sposobni za vojsku onako kako je to vlada tada smatrala. Da li to se
12 sjećate?

13 O: Da.

14 P: Čija je to bila percepcija? Ko je to smatrao, imao taj dojam? Sve
15 strane?

16 O: Ja mislim da je to bila generalizirana percepcija, uopćena
17 percepcija. Ako ste bili vojno sposobni, onda su Vas smatrali vojnikom.

18 P: Ako se zarobi vojni zarobljenik ili vojnik koji sudjeluje u borbi i
19 ako bi željeli saznati da li ima i neke informacije, više ili manje informacija,
20 kako biste to napravili?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. THAYER: [simultani prevod] Predsjedniče, mislim da ovo nema veze niti
2 sa direktnim ispitivanjem niti bilo kojim unakrsnim ispitivanjem koje smo do
3 sada čuli.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Ostojiću, što imate na to
5 reći?

6 G. OSTOJIĆ: [simultani prijevod] Znam da je gospodin Joseph svjedok o
7 činjenicama, ali govorio je o izdvajanju muškaraca. Ja sam želio čuti da li zna
8 nešto o tome. Ako ne zna, onda ću preći na nešto drugo. Možda ne može
9 komentirati jer jednostavno nije bio uključen u taj proces izdvajanja ratnih
10 zarobljenika i onih koji su sudjelovali u borbama.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da nije bio u to uključen. I ako
12 Vi to znate već unaprijed, zašto to pitate?

13 G. OSTOJIĆ: [simultani prijevod] Ja se slažem i zahvaljujem, časni Sude.
14 Ja ću prijeći na nešto drugo.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ja jednostavno kažem, ako se slažete,
16 ako znate da on nije bio uključen u taj proces izdvajanja - zbog čega onda to
17 pitate ovoga svjedoka?

18 G. OSTOJIĆ: [simultani prijevod] Zato što je to nekoliko puta spomenuto
19 u toku dva i pol dana. Ali ako Sud tako želi, ja ću preći na nešto drugo.

20 P: Gospodine, prelazimo na Žepu i Vaše sudjelovanje u Žepi. Možete li
21 nam reći koliko je bila uključena bosanska muslimanska vlada u Sarajevu u

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 predaji i evakuaciji te enklave?

2 O: Kako ja sada gledam bilješke vidi se da su oni bili jako uključeni.

3 P: Da li bi bilo opravdano reći da se lokalno rukovodstvo Muslimana u
4 Žepi, lokalno rukovodstvo, nije željelo boriti dalje, željeli su pregovarati o
5 predaji i evakuaciji, da je to trajalo danima, ali je na njih bio vršen pritisak
6 od bosanskih Muslimana u Sarajevu?

7 O: Ja o tome ne mogu govoriti. Ne mogu reći ništa o tome. Ne kažem da to
8 nije bio slučaj. Jednostavno ne mogu o tome ništa reći, ne znam da li Vam mogu
9 pomoći.

10 P: Bili ste tamo, zar se ne sjećate? Vi ste pregovarali sa Muratovićem.
11 Zar se toga ne sjećate?

12 O: Ja sam bio sa Muratovićem u Sarajevu prije evakuacije Žepe.

13 G. THAYER: [simultani prevod] Ovo je već pitano i odgovoreno i sada
14 ulazimo u argumente kojima nije mjesto u ovom trenutku.

15 [Sudije vijećaju]

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pređite na drugo pitanje, gospodine
17 Ostojiću. U svakom slučaju, svjedok je odgovorio.

18 G. OSTOJIĆ: [simultani prijevod] Želio bih svjedoku pokazati nešto što
19 se nastavlja na to pitanje, a to je dokument 6D29.

20 P: To je situacijski izvještaj, odnosno memorandum sa datumom 26. jul
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 1995. godine. Već smo ga vidjeli maloprije, gospodine Joseph, kada smo govorili
2 o potpukovniku Baxteru. Možemo li vidjeti 2. stranicu opet, kao i prije. Umjesto
3 da pogledamo drugi paragraf, pogledajmo prvi paragraf u kojem gospodin Baxter
4 obavještava gospodina Harlanda kakvi su njegovi bili osjećaji u vezi sa
5 evakuacijom Žepe. Vidite li što kaže gospodin Baxter, kako se on osjeća u to
6 vrijeme?

7 O: Ova procjena na dnu?

8 P: Ne, prvi paragraf, na vrhu, prvi odjeljak.

9 O: Da. Dobro, uredu. To su njegova razmišljanja i njegova ocjena o čemu
10 on izvješćuje.

11 P: Da li je točno da kad ste tek počeli pregovarati sa ministrom
12 Muratovićem da on, za vrijeme Vaših sastanaka i kad ste razgovarali o krizi u
13 Žepi, da je on rekao da se treba dogovoriti ograničena evakuacija onih Bosanaca,
14 Bošnjaka koji se žele povući. Da li se toga sjećate? To je bilo otprilike 23.
15 jula 1995.

16 O: Moja sjećanja na taj sastanak su ograničena i jedino ono što je
17 zabilježeno podsjeća me što se dogodilo, ali čini mi se vjerojatnim. Vjerojatno
18 je tako i bilo. Nemam baš jasno sjećanje na taj događaj, na taj sastanak. Ja
19 pokušavam surađivati sa Vama.

20 P: Ja Vam zahvaljujem na tome. Želio bih Vam pokazati dokument 5D416. O
21 tome nismo razgovarali iako ste ga Vi već vidjeli. Želio bih Vas uputiti na prvi
22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 odjeljak u kojem se identificirate Vi i gospodin Harland kao osobe koje su
2 sudjelovale na sastanku sa gospodinom Muratovićem, i tri točke koje Vas je
3 ministar Muratović zamolio da prenesete Srbima. To je na drugoj stranici. Molim
4 da se to pokaže svedoku. Molim Vas da malo pomaknete prema dolje. Mislim da se
5 radi o drugom odjeljku, negdje u sredini. Da li to vidite?

6 O: Da.

7 P: Vidi se da se radi o aranžmanu za ograničenu evakuaciju. Tko su ti
8 ljudi o kojima se govorilo na sastanku koji se odvijao 23. jula ili u to
9 vrijeme?

10 O: Stvarno ne znam. Nemam pojma. Zbilja ne znam. To je sve što mogu
11 reći.

12 P: Možda Vam mogu osvježiti pamćenje. Da li mislite da je ministar
13 Muratović pokušavao evakuirati civile ili je po Vašem mišljenju - Vi ste bili
14 tamo - pokušavao evakuirati neke vojnike koje je imao u tom području?

15 O: Možda je pokušavao evakuirati civile, a ostaviti vojnike. To je jako
16 moguće; možda mu je to bilo na pameti.

17 P: Ali Vi to ne možete se sad sjetiti?

18 O: Stvarno ne mogu.

19 P: Znete li da je pet dana kasnije, 28. jula 1995. godine, isti
20 situacioni izvještaj, isti tip takvog izvještaja, nemam njegov broj ali mu je

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 broj R0123906. To je na prvoj stranici. I opet je to izvještaj Davida Harlanda
2 generalu /u engleskom transkriptu: "Johnu"/ Ryanu i drugim ljudima. Radi se o
3 pregovorima u Žepi i tu se govori o različitim sastancima kojima ste Vi možda
4 prisustvovali. A drugi paragraf, ja ću Vam ga pročitati. Mogu ga staviti na
5 ekran ako želite, ako mi to Sud dozvoli.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da. Izvolite.

7 G. OSTOJIĆ: [simultani prijevod] Možda i na grafoskop, ako časni Sud
8 želi?

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Možda bi to bilo praktičnije u ovom
10 trenutku.

11 G. OSTOJIĆ: [simultani prijevod] Oprostite.

12 P: Za mog kolegu iz Tužiteljstva, upućujem ga na posljednju stranicu, a
13 za Sud molim da pogleda prvu stranicu da vidi da se radi o datumu 28-om, ili
14 ako bi to gospodin Joseph želio vidjeti, ja ću mu to pokazati.

15 Molim Vas, pogledajte datum na prvoj stranici da vidite o kojem se
16 datumu radi, a onda idemo prema dolje. Dobro. Sad smo tu. Malo sam to podcrtao i
17 ako pogledate /prevod engleskog transkripta: "paragraf koji počinje"/ riječima
18 "oko podneva", možete to sami pročitati ili ću Vam ja to pročitati.

19 U tom trenutku, 28. jula, civili su već evakuirani. Je li to tačno?

20 O: Da. Tačno.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: I čini se da u tom trenutku, s Vašim radom i radom gospodina Harlanda
2 ministarstvo je još uvijek odlagalo predaju?

3 O: Zaista morate razgovarati s Davidom Harlandom o tome jer jednostavno
4 on je bio u Sarajevu, on je autor ovih memoranduma, on se time bavio. A mi smo
5 dobili samo neke sitnice, neke male izvještaje u Žepi prije nego što smo otišli.
6 Mi smo bili tamo, bavili smo se Tolimirom, Mladićem i ostalima.

7 P: Uredu, gospodine. Hvala Vam lijepo. Pokušat ćemo gospodina Harlanda
8 zamoliti da nam neke stvari objasni. Dozvolite da sažmem kako je izgledala Vaša
9 aktivnost u Žepi. Evakuacija je vjerojatno trajala tri dana ili nešto dulje. Je
10 li to točno?

11 O: Ja stvarno ne znam da li je to bilo dva ili tri dana. Ne... ne znam.
12 Morao bih pogledati memorandume i dokumente da bih bio siguran. Možda je bilo
13 dva dana.

14 P: I atmosfera je bila vrlo napeta cijelo vrijeme, zar ne?

15 O: Atmosfera je bila jako stresna. To Vam mogu reći sa sigurnošću. Kao
16 što sam već objasnio, bilo je spontanih, polu pobuna, bilo je primjera živaca
17 koji su popuštali i puno tenzije.

18 P: I Vi i Vaš tim ste uspjeli sve ove ljude koji su došli u centar i
19 koji su željeli otići, Vi ste ih sve ukrkali u autobuse i vozila?

20 O: Da. Oni koji su došli, koji su stigli, mi smo ih ukrkali i ne znam da
21 li su došli tamo kamo su krenuli, ali mi smo ih stavili na autobuse.

22 P: Ali, ja koristim riječ oni koji su "željeli" otići, koji su bili
23
24
25
26
27
28
29
30

1 voljni otići. Da li se slažete sa mnom, gospodine?

2 O: Kao što sam već pokušao reći, uz dužno poštovanje, pitanje volje
3 zapravo je nešto što nadvladava vojna situacija. Morali biste argument u ovoj
4 diskusiji o tome što znači "imati volju". Ako gubiš kuću da bi spasio život, pa
5 ideš na autobus, da li je to od volje ili ne, to je zaista predmet diskusije.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ovo pitanje ja nisam želio prekinuti...

7 [govornici govore istovremeno]

8 G. JOSSE: [simultani prevod] ...ali razumijem da je već ovo nešto o čemu
9 smo govorili i prije...

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da. O ovome se već puno razgovaralo,
11 naročito za vrijeme ispitivanja gospođe Fauveau. Ako imate nešto novo,
12 različito, o čemu želite pitati svjedoka - izvolite. Ali, ako ne, nemojte pitati
13 pitanja koja smo već više-manju čuli. Svjedok je već više-manje jasno i glasno
14 odgovorio na njih i rekao što misli o tome.

15 G. OSTOJIĆ: [simultani prijevod] Gospodine predsjedniče, išao sam prema onome
16 što zaista želim pitati. Želio sam pitati još nekoliko pitanja ako smijem
17 nastaviti, časni Sude, sa svojim pitanjima.

18 P: Kad ste se pripremali za svoje svjedočenje, jeste li imali priliku
19 pregledati svoju izjavu i informacijske izvještaje koje ste slali?

20 O: Da. Ako mislim da je to ono što mislim - da.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Dvije su izjave, jednu koju ste dali 11. aprila 2003. Tužiteljstvu.

2 O: Ja to nemam pred sobom, nemam fotografsko pamćenje, ali ja mislim da
3 sam imao priliku to pregledati, te obadvije izjave.

4 P: A informacijski izvještaj koji ste podnijeli telefonski advokatu
5 Salvadoru i jednom istražitelju, Olli Salu 9. februara 2005.?

6 O: Jednu sam izjavu dao telefonom, a drugu osobno. Ja mislim da Olli
7 Salu sam dao telefonom.

8 P: Možemo li pogledati sad dokument 4D111?

9 G. OSTOJIĆ: [simultani prijevod] I možemo li vidjeti treću stranicu toga
10 dokumenta? Zadnja tri ERN broja su 305.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Prevodioci Vas mole da Vas teško
12 slijede.

13 G. OSTOJIĆ: [simultani prijevod] Ja se jako iskreno ispričavam. Ja
14 pokušavam sporo govoriti obzirom na ograničenje vremensko koje sam dobio. Ja se
15 ispričavam, časni Sude.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] To nije prvi puta da Vas se upozorava.

17 G. OSTOJIĆ: [simultani prijevod] Ja razumijem, jasno mi je.

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Kad sam bio mali dečko rekli su mi da
2 je put do pakla popločen dobrim namjerama. Dakle, pokušajte olakšati život
3 prevodiocima jer njihov život jeste već dosta težak.

4 G. OSTOJIĆ: [simultani prijevod] Hvala, gospodine predsjedniče.

5 P: Gospodine, upućujem Vas na intervju koji ste telefonom obavili sa
6 uredom Tužiteljstva, naročito paragraf 17 toga intervjuja. Vidite li to gdje ste
7 razgovarali s njima o tome koliko je trajala evakuacija?

8 O: Da. Vidim to pitanje.

9 P: Ono što sam ja napravio, ja sam to pročitao.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] I upozorenje se i na Vas odnosi,
11 gospodine Joseph.

12 SVJEDOK: [simultani prevod] Ja se ispričavam. I ja se ispričavam.

13 G. OSTOJIĆ: [simultani prijevod] Mogu li nastaviti, časni Sude.

14 P: Gospodine Joseph, ja sam skoro gotov. Ispričavam se za prekide. Ja
15 Vas upućujem na paragraf 17 ovoga dokaznog predmeta. Broj mu je 4D111. Čini se
16 da Vas je netko pitao telefonom i zapisao ono što ste prokomentirali onako kako
17 ste se sjećali 2003. //u engleskom transkriptu: "2005."/ i Vi ste upotrijebili
18 riječ "voljni" da odu?

19 O: Da. To je točno jer možete vidjeti riječ "voljni" u toj izjavi. Ja
20 sam je vjerojatno upotrijebio.

21 P: Nigdje, barem ne u ovom paragrafu ili ovoj izjavi, niste govorili o
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 strahu civilnog stanovništva koje ste evakuirali ili da se to civilno
2 stanovništvo izmiještalo pod pritiskom?

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Thayer.

4 G. THAYER: [simultani prevod] Molim da se svjedoku da mogućnost da
5 pogleda i ostatak svoje izjave. Mislim da bi to bilo pošteno i pravično prema
6 svjedoku prije nego što on odgovori na pitanje.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospodine Ostojiću.

8 G. OSTOJIC: [simultani prijevod] Časni Sude, svjedok je već izjavio da
9 je pogledao informativni izveštaj kada se spremao za svedočenje početkom ove
10 nedelje. I nije problem to pronaći, to je jasno navedeno u tom pasusu. Ne znam
11 zašto je postavljen prigovor, osim ukoliko ne žele da svedok odgovori na to
12 pitanje. Ali smatram da je neprimereno, osim ukoliko postoji pravna osnova, da
13 se uloži prigovor na pitanje. Svedok je, kao što smo videli, dovoljno
14 sofisticiran i inteligentan čovek i nije potrebno da mu gospodin Thayer kaže da
15 je potrebno da pogleda celokupni izveštaj kako bi mogao da odgovori na
16 postavljeno pitanje.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da se debata ne može nastaviti u
18 prisustvu svedoka, ako ćemo uopšte nastaviti da pričamo o ovoj temi.

19 Izvolite, gospodine Thayer.

20 G. THAYER: [simultani prevod] /prevod engleskog transkripta: "Časni sude -"/

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ukoliko svedok želi da pogleda
22 dokument, onda, naravno, dovoljno je star i iskusan da to zatraži, a onda ćemo
23 mi doneti odluku. No, u ovom trenutku mislim da ne bismo trebali o tome više da
24 razgovaramo. Izvolite, gospodine Joseph.

25

26

27

28

29

30

1 G. OSTOJIC: [simultani prijevod] Da li želite da preformulišem pitanje,
2 predsedavajući sudija?

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da.

4 G. OSTOJIC: [simultani prijevod] Onda ću pokušati da ga tako formulišem
5 da ne bude prigovora.

6 P: Da li se sećate, gospodine, da kada ste razgovarali sa istražiteljem
7 i zastupnikom Tužilaštva 2005. godine, da im ništa /?niste govorili/ o tom
8 strahu o kojem ste govorili danas u sudnici, o strahu civila iz Žepe u julu
9 1995.?

10 O: Danas ne mogu da se setim, a da prethodno ne pogledam celokupni
11 izveštaj da vidim da li sam govorio o prisili. Ono što mogu da Vam kažem da u
12 samom pasusu na koji me upućujete piše da je situacija bila veoma napeta. Ako
13 želite da nešto više kažem o izvoru te napetosti, ja sam spreman da to uradim.
14 Do toga je došlo zato što su Srbi zauzeli džep. Usled toga su ljudi bili napeti
15 i ta napetost se pominje u pasusu, a možda se i drugde to spominje u dokumentu.
16 Ja zaista iskreno verujem da pokušavam da na najbolji mogući način odgovorim na
17 Vaša pitanja i ništa me neće uveriti da među tim ljudima koji su odlazili nije
18 vladao istinski strah.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Nisam želeo puno da Vas prekidam,
20 gospodine Ostojiću. Pitam se da li zaista želite da nastavite sa ovakvim
21 pitanjima imajući na umu šta piše u poslednjoj rečenici u sledećem pasusu istog
22 dokumenta: "Međutim, izgleda da su civili u Žepi imali neke informacije o
23 događajima u Srebrenici. To je bio glavni razlog zbog kojeg su bili još više
24
25
26
27
28
29
30

1 zabrinuti za svoju bezbednost."

2 Izvolite, gospodine Thayer.

3 G. THAYER: [simultani prevod] Uz svo dužno poštovanje cenjenom kolegi,
4 časni Sude, on konkretno govori o izveštaju. Mi odmah na toj stranici možemo
5 videti, kao što ste i Vi radili, pogledajmo 13. pasus. Time će ovaj problem
6 odmah biti rešen. Imamo dokument u elektronskoj sudnici i nećemo gubiti vreme u
7 kasnijem dodatnom ispitivanju.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne znam da li želite da nastavite sa
9 ovakvim pitanjima, ali mislim da priča o formulacijama da li su "spremni da
10 odu", a da taj pasus gledate izolovano i ne sagledavate celokupni kontekst
11 dokumenta, pitam se kuda idete?

12 G. OSTOJIĆ: [simultani prijevod] Ne želim da se sporim sa svedokom,
13 časni Sude. Želeo sam samo da pojasnim svima ono što je izjavio u svojoj izjavi.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pa, potvrdio je ono što je izjavio.

15 G. OSTOJIĆ: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

16 P: Želeo bih da sada pređemo na jednu drugu temu, časni Sude, a to je
17 učešće bosanske vojske u napadu koji su možda sprovedeli na jedinici UNPROFOR-a u
18 Žepi. Pre nego što ste dobili to zaduženje, da li ste bili upoznati u kojoj meri
19 im se pretilo i da li je zapravo došlo do napada na posmatračnice ili njihove
20 zgrade?

21 O: Kao što sam već rekao, mi smo znali da su iznete takve optužbe. Možda

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 sam ja čak bio upoznat s nekim konkretnim izveštajima, ali ja ne znam da mi je
2 to bilo potvrđeno i ne sećam se - zaista naglašavam da se ne sećam - da su mi o
3 tome Ukrajinci govorili kada smo tamo stigli. Ja ne mogu da govorim o onim
4 događajima kojima ja nisam bio očevidac.

5 P: Ja govorim samo o događajima i činjenicama za koje ste Vi znali.
6 Dakle, Vi niste znali da su posmatračnice UNPROFOR-a bile zauzete 19. jula
7 1995.?

8 O: Da ih je ko zauzeo?

9 P: Armija BH.

10 O: Ne.

11 P: Da li ste znali, gospodine, da su posmatračnice UNPROFOR-a bile
12 razoružane, i to više posmatračnica, od strane Armije BH?

13 O: Kao što sam već pokušao da Vam kažem, ono što smo videli vlastitim
14 očima, a što mislim da je najrelevantnije za ovaj postupak, to je ono što sam
15 video kad sam stigao, ako se ne varam 20-og, a to je da sam video da je Srpska
16 vojska zauzela posmatračnicu broj 2. Ja o tome mogu da govorim, ali ne mogu da
17 govorim o nečemu drugom. I ovaj svedok neće reći da se nešto jeste ili nije
18 desilo. Ovaj svedok, jednostavno ne može o tome da govori.

19 P: Želeo bih da Vam pokažem jedan drugi dokazni predmet koji još uvek
20 nije uvršten u spis. Reč je o dnevnom izveštaju o stanju od 19. jula 1995. i
21 obećavam da je to poslednji dokazni predmet. ERN broj je R0123425. Riječ je o

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 dopisu Davida Harlanda Jonu Ryanu i mislim da se ime Edwarda Josepha pominje
2 odmah ispod imena gospodina Harlanda. Gledajući to, želeo bih da Vam skrenem
3 pažnju na poslednji pasus prve stranice.

4 Prva stranica.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Prva stranica, molim.

6 SVJEDOK: [simultani prevod] Mislim da sam rekao da smo znali za ove
7 pretnje i optužbe. Mislim da sam jučer ili prekjuče, više se ne sećam, rekao da
8 je Silajdžić to porekao, a ja ne iznosim bilo kakvu ocenu u pogledu toga da li
9 je Silajdžić govorio istinu ili ne. Ja o tome ne iznosim nikakav sud. Tako da ne
10 znam šta bih mogao da Vam kažem o ovome. Da, mi smo znali za te optužbe. E sad,
11 da li su te posmatračnice zaista bile zauzete ili ne, da li je otvarana vatra iz
12 puškomitraljeza ili ne, ja nisam tome bio očevidac. Ja se ne sećam da su nam
13 Ukrajinci govorili o tome i također se ne sećam da su Ukrajinci pokazivali bilo
14 kakav neprijateljski stav prema Paliću dok sam ja tamo bio i dok je on bio s
15 njima u bazi, i da je na njih bila otvarana vatra iz puškomitraljeza. Ja mogu da
16 Vam kažem da tako nešto nisam video. A mogao sam, primetio bih da se to desilo.
17 Primetio sam da nije bilo nikakvog neprijateljskog držanja Ukrajinaca prema
18 Paliću. Ja mogu da Vam kažem samo ono što sam video.

19 G. OSTOJIĆ: [simultani prijevod]

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Gospodine Joseph, uz svo dužno poštovanje, ja Vas ne pitam u vezi sa
2 događajima o kojima ste upravo govorili, a to je kada ste se vratili u Žepu
3 tokom pregovora i evakuaciji. Ja Vas sada pitam o prvom danu kada ste tamo
4 došli, 19. jula ili 20. jula 1995. kako ste mislili. Dakle govorim o tim prvim
5 danima. Ne govorimo sada o pregovorima, o Silajdžiću kada su iznete pretnje. Ja
6 govorim sada o dokumentu gde se navodi Vaše ime, gde se navodi ime višeg oficira
7 za civilne poslove i gde se tačno navodi šta se desilo. Nigde u trećem pasusu se
8 ne kaže "neko je izneo navod, optužbu, da su oni zauzeli posmatračnice." Zar ne?

9 O: Oprostite. Izgubio sam nit Vašeg pitanja.

10 P: Vi mešate stvari o kojima smo juče i danas govorili kad je reč o
11 Silajdžiću. Ovo nema nikakve veze sa pretnjama koje su iznete ili nisu iznete
12 23. ili 25. jula. Ovo je izveštaj, Vaš prvobitni izveštaj u kome se tačno navodi
13 ono što ste Vi i Vaši nadređeni shvatili da je stanje stvari u Žepi 19. jula
14 1995., zar ne?

15 O: Da. To je tačno i mislim da sam to već rekao. Da, ovde piše da smo mi
16 shvatili da postoje te pretnje. A u kojoj meri su one postojale, ja ne mogu da
17 Vam kažem. Ja sam shvatio da je to razlog zašto mi postavljate ovo dodatno
18 pitanje. Oprostite, mislio sam da pokušavate da od mene dobijete neke dodatne
19 informacije o tome.

20 P: Ja bih želeo da dobijem neke dodatne informacije, ali koliko
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 posmatračkih mesta su zauzele snage Armije BiH? Da li se sećate?

2 O: Ja ne znam da su one zauzele ijedno posmatračkog mesto. Moram da
3 kažem, ja ne znam da su one zauzimale neke posmatračnice ili ijednu.

4 P: I Vi ne znate koliko su razoružale?

5 O: Ja ne znam da su razoružale ijednu posmatračnicu.

6 P: A ko bi to znao? Gospodin Harland?

7 O: Gospodin Harland, a neko iz vojnog lanca bi još bolje znao. I ja bih
8 rekao da ako biste mogli da ispitajte generala Smitha, on bi bio najbolja osoba.
9 General Smith je najbolji čovek kome možete postaviti takva pitanja ili neki od
10 pripadnika Ukrajinske jedinice koji su tamo bili na licu mesta.

11 P: Da Vas pitam još nešto, od koga bi oficir za civilne poslove dobio
12 takve informacije? Da li bi to dobio od generala Smitha?

13 O: Bilo ko iz vojnog lanca. To nije morao nužno biti general Smith,
14 mogao je biti neki operativni oficir ili bilo ko iz vojnog lanca.

15 P: Puno Vam hvala, gospodine Joseph. Bilo mi je zadovoljstvo.

16 O: Molim. Hvala gospodine.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospodine Ostojiću. Gospodine
18 Živanović, no vidim da je vreme za pauzu.

19 Još uvek Vam je potrebno 20 minuta?

20 G. ŽIVANOVIĆ: Da, časni Sude.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Onda ćemo sad imati pauzu od 25 minuta.
2 Mislim da je potrebno da se reorganizujete. Imaćemo onda još ispitivanje od 20
3 minuta nakon pauze, a možda će biti i dodatnog ispitivanja. Vi ćete znati koliko
4 će Vam vremena biti potrebno. Ja još uvek moram da vidim da li će Veće imati
5 pitanja, ali sumnjam. Tako da sami napravite procenu, molim.

6 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite molim.

7 ... Početak pauze u 12.33h

8 ... Sjednica nastavljena u 13.06h

9 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite molim. Izvolite sjesti.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Thayer.

11 G. THAYER: [simultani prevod] Časni Sude, htio sam samo priopćiti Sudu
12 da je gospodin McCloskey morao riješiti jednu hitnu stvar. Ako to uspije
13 riješiti, ponovo će nam se priključiti, ali morao je izaći iz sudnice.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Zahvaljujem. Hoćete li pokrenuti
15 pitanje za koje smo čuli da biste željeli pokrenuti? U redu. Onda ćemo to
16 ostaviti za kraj zasjedanja.

17 Molim, gospodine Živanoviću, izvolite. Možete početi.

18 Unakrsno ispituje g. Živanović:

19 [Svjedok odgovara putem prevodioca]

20 P: Ja ću moja pitanja da usredsredim na ono vreme koje ste proveli u
21 vazduhoplovnoj bazi u Tuzli. To je negde sredinom jula 1995. godine. Vi ste nam
22 prekjuče tokom Vašeg svedočenja pomenuli jednu žensku osobu koja se penjala na
23 bodljikavu žicu i da ste sa njom razgovarali. Sećate se toga, verovatno?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, gospodine.

2 P: Vi ste... ona Vam je objasnila da očekuje dolazak muškaraca iz
3 Srebrenice, da je čula da su oni tu negde, i među njima da vidi muža ili sina.
4 Je l' tako?

5 O: Ona je čula glasine da se muškarci nalaze na jednom obližnjem mjestu
6 u toj zrakoplovnoj bazi u Tuzli, što naravno nije bila istina.

7 P: Je l' to znači da u to vreme muškarci iz Srebrenice nisu uopšte došli
8 tada?

9 O: Ne u zrakoplovnu bazu. To je sigurno.

10 P: Je l' možete da mi kažete jeste nju pitali ako je želela to već da
11 vidi, zašto nije izašla normalno na neku kapiju da to proveriti i da pogleda da li
12 su tu stigli njen muž i sin, ne znam koga je već tražila još?

13 O: Kao prvo, mi nismo znali da tamo postoje neki muškarci koji su
14 stigli. Ja to svakako nisam znao. Dakle, ja nisam niti mogao sugerirati gdje bi
15 ona mogla kontaktirati te ljude koje je tražila, u teoriji. Ja joj nisam mogao
16 ništa pametno sugerirati.

17 P: Nisam ja mislio da Vi njoj predložite da ona to uradi, nego tad ste
18 je pitali zašto ona se penje na bodljikavu žicu ne izađe kroz kapiju?

19 O: Koliko se ja sjećam, ona se nalazila na jednom dijelu te baze i onda
20 je čula te glasine da se muškarci nalaze u blizini. Tamo se nalazila bodljikava
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 žica, koliko se sjećam, i tamo nije bilo nikakvih vrata niti kapije niti ničega.
2 I koliko se sjećam, ona je tamo stajala i pokušavala je na više načina prijeći
3 tu ogradu i kada sam joj ja pristupio i kada sam s njom razgovarao, koliko se
4 sjećam.

5 P: Da li se sećate da li je ispred baze tada bilo nekih raseljenih lica?
6 Ispred baze, dakle ne u bazi.

7 O: Ne, toga se ne sjećam. Mi smo bili preplavljeni raseljenim osobama. U
8 jednom memorandumu, mislim ovom Akashijevom, spominje se brojka od 25.000.
9 Dakle, mi smo imali 25.000 raseljenih osoba koje su dolazile na tu lokaciju.
10 Moguće je da su neki bili smješteni ispred baze. Mi smo doista bili preplavljeni
11 izbjeglicama i moguće je da je netko bio ispred kapije baze. No, ja se u to
12 vrijeme ne sjećam nikakvih muškaraca koji su bili raseljeni. Sjećam se samo
13 žena, naravno, s izuzetkom djece.

14 P: Ja ću Vam pokazati jedan dokument - to je 1D373 - pa bih Vas molio da
15 pogledate jer bih Vas pitao par... Vam postavio par pitanja u vezi toga.

16 Ja bih Vas molio da pogledate - to je dokument, vidite, od 14. jula
17 1995. godine - pa bih Vas molio samo da pogledate tačku D. Znači, 1 (D) ovog
18 dokumenta.

19 O: Gledam to, gospodine.

20 P: /nečujno/ ... reći da li tu stoji da je ispred baze, tada 14. jula,
21 bilo 9.000 ljudi koji su... od kojih su neki pokušavali da se probiju u bazu, a

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 baza ne može da ih smesti, i da ukoliko uđu u bazu po sopstvenoj volji, da bi
2 mogli da naiđu na minska polja u bazi?

3 O: Vi od mene tražite da ja potvrdim da to stoji u ovom dokumentu?

4 Pa svi to možemo pročitati, to ovdje stoji.

5 P: Ja Vas pitam da li je to možda bio razlog što ova žena nije mogla
6 normalno izaći iz baze gde se nalazila, već se pela na bodljikavu žicu?

7 O: Sve što Vam ja mogu kazati jest kako se ja sjećam tih događaja,
8 gospodine. Ja Vam mogu samo reći ono čega se ja sjećam. Da li tu postoji neka
9 veza, ne znam. Drago mi je da ste ovo stavili pred mene jer to vrlo dobro
10 pokazuje na koji način smo mi bili preplavljeni tim ljudima. To slijedi iz ovog
11 dokumenta, i ja se toga doista sjećam na taj način. Da li je to stoga što su ti
12 ljudi bili okupljeni vani ili iz nekog drugog razloga, ona je na neki način čula
13 da se tamo nalaze ti muškarci. I ja se na taj način sjećam tog događaja.

14 P: Da li ste Vi za vreme boravka u Tuzli - dakle tih nedelju dana
15 otprilike približno koliko ste bili - da li ste Vi uopšte saznali za dolazak
16 muškaraca iz Srebrenice? Da li ste dobili takav podatak?

17 O: Moram Vam kazati da se ja doista ne sjećam da sam to čuo. Je li to
18 moguće da je tamo... da se spominjalo te muškarce, koliko se ja sjećam - ja se
19 toga jednostavno ne mogu sjetiti. Sjećam se da je to bilo neriješeno pitanje.
20 Ako neko kaže da se to doista dogodilo, ja mogu samo reći da se ja sjećam kako

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 je sudbina tih muškaraca bila neriješena. Ništa se o tome nije znalo. Ja se toga
2 tako sjećam.

3 P: /prevod engleskog transkripta: "Da li ste prikupili"/ o tome podatke
4 od drugih?

5 O: O sudbini muškaraca?

6 P: O ljudima koji su dolazili iz Srebrenice. Dakle, o tome koliko je
7 došlo ljudi iz Srebrenice, da li su došli, kada su došli, da li je ko stradao na
8 putu, šta se sa njima desilo i slično?

9 O: To bi bilo vrlo prirodno da čini UNPROFOR i UNHCR, odnosno da
10 prikuplja sve te podatke. I moguće je da sam ja nešto od tih podataka i znao, no
11 ovdje, danas, u augustu 2007. moram Vam kazati da se toga ne sjećam. Odnosno, ne
12 sjećam se mnogo toga s tim u vezi. Možda nas je obavijestio netko o tome da je
13 netko stigao, ali po mojem općem sjećanju sudbina muškaraca, odnosno vrlo velike
14 većine tih muškaraca, predstavlja jedno veliko neriješeno pitanje. Ja se toga
15 danas na taj način sjećam.

16 P: Možete li mi još, molim Vas, reći da li su izbeglice koje su dolazile
17 u Tuzlu registrovane? Da li su upisivane? Da li se toga sećate?

18 O: Tu ulogu je vršio UNHCR, jer upravo to potpada pod njihov mandat, a
19 to nije bio naš mandat, to je bila njihova uloga. I ja bih pretpostavio da su
20 oni to i radili, da su ti ljudi bili registrirani. Mi smo se u zrakoplovnoj bazi
21 bavili ovom situacijom o kojoj govori Akashi i koji kaže kako je situacija loša
22 i da ona brzo postaje sve lošija. Dakle, mi smo se svi bacili na to da pokušamo
23 riješiti tu trenutačnu situaciju. Na to smo bili usredotočeni.

24 P: A da li ste došli do podataka da je jedan broj ljudi koji nije
25
26
27
28
29
30

1 smešten u ovu vazдушnu... vazduhoplovnu bazu smešten u kolektivne centre. Da li
2 ste došli do takvih podataka i da li ste došli do broja ljudi koji su tamo
3 smešteni?

4 O: Ne, sada se toga ne sjećam, ali moguće je da je UNHCR neke ljude
5 smještao u prikupne centre. Dakle, mi smo se bavili tim prilivom ljudi u
6 zrakoplovnoj bazi. Ja sam siguran da UNHCR ima vrlo dobre i iscrpne podatke s
7 tim u vezi.

8 P: Da pogledate još jedan izveštaj. To je 1D374. Datum je, kao što
9 vidite, 17. juli i ako se ne varam ovde je... ovde se nalazi Vaše ime u rubrici
10 *drafter*. Ako bi nam samo malo pojasnili da li to znači da ste Vi sastavljali
11 nacrt, odnosno pripremali taj izveštaj?

12 O: [na B/H/S-u] Kako se kaže na francuskom *bien joue*. [simultani prevod]
13 Da, čini se da sam ja doista izradio ovaj dokument.

14 P: Dosta je vremena sigurno prošlo, ne možete se svega setiti, ali bih
15 Vas molio da pogledate na toj istoj strani pod nazivom *Main points* prvu
16 rečenicu, dakle prvu stavku.

17 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Gospodine Joseph, molim Vas stavite to
18 na grafoskop.

19 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Imam ja i drugu kopiju.

20 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da li Vaš broj nije točan?

21 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Ne. Moj broj je točan, ali dokumenta
22 još uvijek nema u sustavu elektronske sudnice.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, molim da se to stavi na grafoskop.

2 G. ŽIVANOVIĆ:

3 P: U prvoj rečenici stoji da muškarci koji su prebegli iz Srebrenice su
4 stigli u Tuzlu, u okolinu Tuzle, u oblast Tuzle, posle jednonedeljnog iskušenja
5 ili, ne znam, mučenja. To je podatak koji ste u to vreme imali. Možete li
6 okrenuti drugu stranicu ovog istog izveštaja? Da li tu stoji konstatacija da su
7 obavljeni razgovori, odvojeni razgovori sa nekolicinom osoba koje su na slični
8 način opisali ovaj... ovaj doga... ove događaje kroz koje su prošli i da stoji u
9 izveštaju da je 12.000 do 15.000 njih napustilo Srebrenicu 10. i 11. jula, da ih
10 je 5.000 do 6.000 prešlo na teritoriju pod kontrolom 2. korpusa južno od Sapne
11 prethodne večeri i da je 3.000 ljudi, do 3.000 ljudi poginulo na putu, pretežno
12 od mina i u borbama sa Vojskom Republike Srpske, da je jedan nepoznat broj
13 zarobljen, da su neki izvršili samoubistvo i da je jedan nepoznat broj otišao u
14 Žepu? Da li su to bili podaci koje ste Vi tada dobili?

15 O: Ako sam ja ovo sastavio, da, očigledno raspolagao sam tim
16 informacijama.

17 P: Pogledajte sledeću stranu. U podnaslovu "Kolektivni centri", tu stoji
18 da je u kolektivnim centrima smešteno 17.000 ljudi na raznim... na 8 mesta u
19 različitim opštinama u Tuzlansko-drinskom kantonu i ovde je naveden tačan broj
20 ljudi koji je u kom kolektivnom centru smešten. Da li samo možete da mi kažete
21 da li su to bili podaci kojima ste raspolagali i koji su... koje ste dobili od
22 nadležnih službi koje su vršile popis tih raseljenih osoba?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Verovatno da. Ne navodi se izvor, ali siguran sam da smo imali
2 pouzdan izvor i zato sam to i naveo u dopisu koji sam ja izgleda napisao.

3 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Puno Vam hvala.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospodine Živanoviću. Da li ima
5 dodatnih pitanja. Gospodine Thayer?

6 G. THAYER: [simultani prevod] Da, imam pitanje.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Koliko će Vam vremena biti potrebno?

8 G. THAYER: [simultani prevod] Znam da je put ka paklu popločen dobrim
9 namerama, ali zaista ću se potruditi da završim dodatno ispitivanje danas. Ja
10 sam već prepolovio broj svojih pitanja.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Zaista ne bih želeo da gospodin Joseph
12 mora da provede vikend ovde.

13 G. THAYER: [simultani prevod] Ne bih ni ja želeo da mora. Molim
14 poslužitelja da se jedan dokument stavi na grafoskop. Zapravo će par dokumenata
15 trebati da se pokaže svedoku. Ovo je... mi smo zapravo ovu stranicu već ranije
16 videli. To je treća stranica informativnog izveštaja ovog svedoka iz 2005.
17 godine. To je 4D111.

18 Dodatno ispituje g. Thayer:

19 P: Upitani ste gde u 17. pasusu ovog izveštaja govorite o prisili ili
20 strahu koji su osećali civili koji su evakuisani. Želeo bih da pogledate ovu
21 stranicu izveštaja i najpre pogledate 11. pasus. "Sledećeg jutra video sam
22 veliki broj žena, dece i nešto starijih muškaraca, meštane kako sede i čekaju na
23 gradskom trgu. To mi je ostalo u živom sećanju jer pamtim kako su ti ljudi bili
24
25
26
27
28
29
30

1 strašno uplašeni i napeti. To me je jako podsjetilo na situaciju s ljudima
2 evakuisanim iz Srebrenice." Da li je to tačno, gospodine?

3 O: Da.

4 P: U 13. pasusu: "Znao sam da ne možemo pomoći ni jednoj strani u
5 etničkom čišćenju pa sam stoga prišao civilima i pitao ih da li žele da odu iz
6 Žepe. Nekoliko ih je odgovorilo da bi voleli ostati tu gde su njihovi domovi ali
7 da nema nikoga da ih zaštititi i da zato osećaju da su im životi ugroženi. Mogao
8 sam osetiti da su vrlo nervozni, posebno kad su videli kako se u blizini parkira
9 jedan džip VRS-a i vojnici izlaze iz njega. Civilni su nam otvoreno stavili do
10 znanja da se boje da ostanu sami s VRS-om." Da li je to tačno, gospodine? Da li
11 je to ono što ste rekli istražitelju preko telefona?

12 O: Da. Naročito ovaj poslednji deo. Mislim da je uz izvesnu slobodu to
13 formulisano na engleskom, naročito prva rečenica, ali suština je apsolutno
14 tačna. To sam izjavio.

15 P: Gospodine, sada bih želeo da Vam skrenem pažnju na nacrt sporazuma o
16 demilitarizaciji. Mislim da bi bilo bolje da se to stavi na grafoskop. Prva
17 stranica me interesuje. Više mojih kolega su Vam pokazali ovaj dokument. Molim
18 da pogledate prva dva pasusa gde piše, vidite: "Snage bosanskih Srba i dalje
19 bombarduju bezbednosnu zonu Žepe i njeno civilno stanovništvo iz teškog oruđa i
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 i dalje vrše oružane upade u bezbednu zonu." Da li vidite?

2 O: Da.

3 P: Drugi pasus: "Snage bosanskih Srba su također izložile jedinice
4 UNPROFOR-a napadima iz lakog naoružanja i teškog naoružanja. Pretili su da će
5 još više napadati, naročito pripadnike UNPROFOR-a na osmatračkim položajima koji
6 su okruženi srpskim minama ukoliko NATO otpočne vazdušne napade." Vi ste autor
7 ovog nacрта sporazuma, zar ne?

8 O: Koautor.

9 P: Da li se sećate ko je izvor informacije?

10 O: To je isti izvor kao i onaj koji je navodio optužbe o tome šta je
11 Armija radila. Mora da je bio vojni ogranak UNPROFOR-a.

12 P: A u dnevnim borbenim izveštajima?

13 O: I u razgovorima sa operativnim oficirima i pripadnicima vojnog
14 ogranka UNPROFOR-a.

15 P: Sada bih Vam pokazao još jedan dokument. Za zapisnik da kažem to je
16 03279250 do 9252. Dokument je već obelodanjen Odbrani. Molim poslužitelja da
17 okrene drugu stranicu. Ovo je dopis od 15. jula, dnevni izveštaj o situaciji u
18 sektoru Sarajevo.

19 PREVODILAC: Ispravka prevodioca, nedeljni izveštaj o situaciji u
20 Sarajevu.

21 P: Naslov je, "Počinje srpski napad na Žepu, snage UNPROFOR-a suočene s
22 napadom Srba su nemoćne". Da li to vidite?

23 O: Da.

24 P: U drugom pasusu piše: "Ukrajinci su ostali na položaju i nešto nakon
25 3 sata popodne Srbi su počeli da ih bombarduju i njih i bosanske snage oko
26
27
28
29
30

1 perimetra enklave." Da li to vidite?

2 O: Da.

3 P: Molim da sada pogledamo sledeću stranicu. Da li vidite da pri vrhu
4 piše: "Položaj UNPROFOR-a u džepu je također težak. 79 Ukrajinaca u džepu su
5 izloženi srpskom bombardovanju od 27. juna, a tempo napada je povećan ove
6 nedelje. Početkom ove nedelje Srbi su pokušali da isteraju Ukrajince sa
7 osmatračnice 9 na južnom delu džepa. Kasnije ove nedelje, osmatračnica 1, 2 i 3
8 na jugozapadnom delu džepa su također napadnute." I zatim piše u sledećem
9 pasusu: "Napadi su došli nakon ultimatum srpskih snaga od 30. juna da UNPROFOR
10 mora da se povuče iz džepa pod hitno."

11 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Časni Sude, ja znam da se tužilac žuri,
12 ali ja zaista ne vidim koja je svrha čitanja ovog dokumenta. Da li bi svedok
13 mogao da nam kaže da li nešto zna o događajima u Žepi? Poslednji datum je bio
14 15. juli, odnosno 27. juni, a pre toga 15. jul. Da li su se njega ticali
15 događaji iz tog vremena iz Žepe i da li ima saznanja o onome što je navedeno u
16 ovim dokumentima?

17 G. THAYER: [simultani prevod] Časni Sude, imam jedno pitanje za svedoka
18 i nadam se da ćemo time sve ovo razjasniti.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite.

20 G. THAYER: [simultani prevod]

21 P: Da li se sećate da ste ovu informaciju dobili u vreme kada je
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 izveštaj sačinjen? Da li se sećate?

2 O: Danas se ne sećam. Prošlo je 12 godina i jednostavno se ne sećam.
3 Moram reći da isto kao i kada je reč o onim navodima da je Armija vršila napade
4 - ne sećam se.

5 P: Uredu. Pokazat ću Vam još jedan dokument.

6 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da li biste mogli da nam navedete broj
7 sa spiska 65ter, u svrhu zapisnika.

8 G. THAYER: [simultani prevod] Sudijo Kwon, ovi izveštaji nisu sa 65ter.
9 To su dokumenti kojima se služimo, jer je o nekim temama kojih se tiču ovi
10 dokumenti bilo reči tokom unakrsnog ispitivanja. Ali neki su bili odavno
11 obelodanjeni uz izjave nekih drugih svedoka, ili informativne izvještaje, ili
12 beleške s pripremnih razgovora drugih svedoka.

13 P: Gospodine, ovo je dokument koji je označen ET, odnosno 04258574. U
14 prevodu na engleskom imamo dve stranice. To je prevod borbenog izveštaja. Molim
15 da pogledamo drugu stranicu. Potpisao je Rajko Kušić. Da li je to isti Kušić s
16 kojim ste imali sastanak?

17 O: Da.

18 P: Piše 15. juli u 1 ujutro. Pogledajmo sada prvu stranicu. Pod
19 zaglavljem UNPROFOR gde piše: "Kontrolni punkt broj 2 Bokšanica, gde se nalazi
20 komandant UNPROFOR-a stavljen je pod kontrolu naših snaga. Postignut je s njim
21 sporazum da se ne vrši napad pod uslovom da ne otvaraju vatru na naše borbene
22 formacije što je on prihvatio sa zahtjevom da ode sa njegovih položaja gde se

23

24

25

26

27

28

29

30

1 oni nalaze, a on će im dostaviti informaciju o neprijateljskim aktivnostima i
2 neće tražiti akciju vazdušnih snaga NATO-a."

3 Ova prva rečenica koja se odnosi na osmatračnicu broj 2 koja je bila pod
4 srpskom kontrolom, da li je to konzistentno s onime što ste Vi videli na terenu
5 u to vreme?

6 O: Da.

7 P: Pod dva, kad je reč o tome da se ukrajinski komandir složio da
8 dostavi informaciju o neprijateljskim aktivnostima i da ne traži angažman
9 vazdušnih snaga NATO pakta, da li ste ikada dobili tu informaciju?

10 O: Ne.

11 P: Da li Vas ta informacija iznenađuje, gospodine?

12 O: Da li želite da Vam ja sada iznesem svoje utiske ili konačna saznanja
13 šta imam? Šta bi bilo primereno da Vam ja kažem?

14 [Sudije vijećaju]

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da možete preći na sledeće
16 pitanje, gospodine Thayer.

17 G. THAYER: [simultani prevod]

18 P: Da li se sećate video snimka koji Vam je pokazao jučer gospodin
19 Josse, i to je bio jedan džip Crvenog krsta? Ispostavilo se da je to francuski
20 oklopni transporter. Rekli ste da je to na osmatračnici broj 2. Da li se toga
21 sećate?

22 O: Da.

23 P: Moj cenjeni kolega Vam je rekao da je to bilo 27. jula. Pitanje je
24
25
26
27
28
29
30

1 sledeće: da li su vozila koja su čekala da uđu u Žepu morala da prođu najpre
2 kroz osmatračnicu broj 2?

3 O: Ja sam shvatio da je to ulazno mesto u Žepu. Mislim da nije bilo
4 drugog prilaza.

5 P: Da li je onda moguće da je ovaj video snimak napravljen 26-og ili
6 možda čak i 25-og?

7 O: Nisam siguran kada je to snimljeno, kada su ta vozila bila tamo.

8 P: Također Vam je pokazan jedan dokument u kom pukovnik Baxter kaže da
9 su mnoge kuće gorile. Navodno, potpalili su ih sami Bošnjaci koji su odlazili i
10 upitani ste da li Vam je bilo poznato da je to bila praksa? Vi ste odgovorili da
11 ne znate, da to niste videli. Da li ste ikada videli ili čuli da Bošnjaci
12 spaljuju vlastite domove pre nego što pobegnu sa teritorije?

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] O kom vremenskom razdoblju sada
14 govorite?

15 G. THAYER: [simultani prevod] Mislim na vreme kad je bio u Bosni.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] /prevod engleskog transkripta: "Tijekom
17 njegovog boravka u Bosni."/

18 SVEDOK: Dok sam bio u Bosni?

19 G. THAYER: [simultani prevod]

20 P: Da. Da li ste dobijali izvještaje da Bošnjaci zapaljuju vlastite
21 kuće?

22 O: Ako mi dopustite, odgovoriti ću na sledeći način: u Žepi nisam video
23 da su Bošnjaci spaljivali vlastite domove. Kad je reč o drugim mestima, nisam
24 siguran i zaista Vam sada dajem jedno šire, opštije mišljenje na osnovu mog

25

26

27

28

29

30

1 iskustva. Tako se obično nije postupalo da Bošnjaci koji su proterani prethodno
2 spaljuju vlastite kuće. Oni nisu tako postupali uobičajeno. Ja ne mogu reći sa
3 sigurnošću da to nikada nisu uradili, ali to nije bila uobičajena praksa, način
4 postupanja. Ima i drugih primera koje bih mogao da Vam navedem - na primer ljudi
5 bi otišli i spalili vlastite domove prije toga - ali to nije bio način ponašanja
6 Muslimana. Ali ne mogu reći sa sigurnošću da se tako nešto sigurno nije desilo.

7 P: Naposletku, gospodine, Vaš predlog sporazuma o demilitarizaciji
8 poziva se na bombardovanje civilnog stanovništva. Vi ste vlastitim očima videli
9 ono što se u izveštaju navodi kao bombardovanje koje je počelo 20-og. Moj
10 cenjeni kolega, gospođa Fauveau, Vas je pitala o ublažavanju strahova
11 stanovništva. Da li mislite da nije bombardovano civilno stanovništvo Žepe, da
12 li bi to pomoglo da se umanje strahovi stanovnika?

13 O: Da, svakako.

14 G. THAYER: [simultani prevod] Nemam više pitanja.

15 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Časni Sude, moram da Vas zamolim da mi
16 dopustite da postavim jedno vrlo kratko pitanje, a to je reakcija na poslednje
17 pitanje mog kolege. Pitanje je da li u trenutku evakuacije, odnosno između 25. i
18 27. jula, da li je bilo bombardovanja?

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Možete li odgovoriti na to pitanje,
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 gospodine Joseph?

2 SVJEDOK: [simultani prevod] Da li je bilo granatiranja? Ne piše u
3 transkriptu, da li je bilo granatiranja između...?

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] 25. i 27. jula.

5 SVJEDOK: [simultani prevod] Dok smo bili tamo, na nas nisu padale
6 granate tokom evakuacije. Ja se ne sećam da je bilo. Možda je bilo pucnjave ali
7 granate nisu padale na grad tokom evakuacije.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. Sudija Kwon, sudija Prost,
9 nemamo više pitanja za Vas, gospodine Joseph. U ime svojih kolega i Međunarodnog
10 suda želim da Vam se zahvalim.

11 SVJEDOK: [simultani prevod] Oprostite, samo nešto da kažem, oprostite.
12 Sad sam shvatio tokom pauze da gospodin Josse, kad je reč o njegovom poslednjem
13 pitanju, ja sam odgovorio samo na srpskom i želeo bih za zapisnik da kažem ne
14 smatram da sam sebe obmanjivao ili ne znam kako je on to već formulisao. Želeo
15 sam da to uđe u zapisnik. Moj odgovor na njegovo poslednje pitanje je "ne".
16 Hvala.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam što ste došli da svedočite i
18 u ime svih želim Vam srećan povratak kući.

19 SVJEDOK: [simultani prevod] Hvala, gospodine.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Thayer, gospodine McCloskey.
21 Tko će?

22 G. THAYER: [simultani prevod] Dve stvari, nakratko. Razgovarali smo sa
23 Odbranom i dogovorili smo se da na osnovu zahteva jednog od timova, da zamenimo
24 redosled dva svedoka. Tako da svedok 132 će biti pre svedoka 139. Ja ću
25 uobičajeni *e-mail* koji šaljem svake nedelje koji šaljem o rasporedu svedoka
26 poslati danas popodne, ali želeo sam da to bude svima jasno.

27

28

29

30

1 Pod dva, u vezi sa našim prethodnim zahtevom da ne radimo tokom nedelje
2 od 1. do 5. oktobra, mi bismo zatražili od Veća, nakon što smo razgovarali sa
3 kolegama koji se svi slažu sa tim zahtevom, također bismo zatražili da se ne
4 radi ni u ponedjeljak 8. oktobra. Dean Manning stiže iz Australije i bit ćemo na
5 kraju svedočenja jednog drugog svedoka koji će duže svedočiti. Možda nećemo
6 završiti do tada, ali nadamo se da ćemo uštedeti na vremenu ako budemo imali taj
7 jedan dan više za pripremu, tako da ćemo biti efikasniji kasnije i naše
8 izvođenje dokaza će biti kraće.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Mi ćemo razgovarati o tome. Već
10 smo počeli da razmatramo to pitanje i želimo samo da se postaramo da ukoliko
11 udovoljimo Vašem zahtevu za pauzu, želimo da se uverimo da Vam je ta pauza
12 zaista i potrebna. Tako da ćete dobiti odgovor tokom naredne nedelje. Hvala vam.
13 Želim vam prijatan vikend.

14 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite molim.

15 ... Sjednica završena u 13.45h.

16 Nastavak zakazan za ponedjeljak,

17 27.08.2007. u 9.00h.

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30